Ը. ՏԱՐԻ 2118 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 29 ԱՐԱՑ 4383 — Հ. Տ. 5 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1891 — Ն. Տ. 17 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1891 — Հիճր. 7 Ռեճէպ 1308 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ԵՒ [illegible] ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونکیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du Journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.
ՅԱՅՏՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
[illegible] 160
[illegible] 80
[illegible] 40
[illegible] 200
[illegible] 100
[illegible] 56
[illegible] 20
Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 5 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 1891

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍՐ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ժամանակիս ամենէն նշանաւոր, ամենէն ուշագրաւ դէմքն է անշուշտ Վիլհելմ Բ.։ Միշտ նոր բան մը կ'իմանանք Գերմանիոյ երիտասարդ Կայսեր վրայ։ Չկայ խնդիր որուն չշահագրգռուի։ Թատերական գործերուն ևս կը հետաքրքրի. իւր քաղաքական միտումները թատերական և գեղարուեստական գործոց մէջ ևս զգալի կ'ընէ։ Ինք թատերգութիւն չի գրեր, բայց իւր զգացմանց ու մտածմանց պատշաճող խաղերուն մասնաւոր յարում մը կը ցուցնէ։ Անցեալ շաբթուն ուրիշ բանի վրայ չէր խօսուեր ի Պերլին բայց եթէ Պ. Էրնէսթ ֆոն Վիլտէնպրուխի հայրենասիրական մէկ ողբերգութեան վրայ, զոր ոտանաւոր յօրինած է Հօհէնցոլլէրնեան Տան այդ սիրական բանաստեղծն, որ տասն եւ հինգ տարիէ հետէ պաշտօն ունի երգելու արքայական-կայսերական Տան երեւելի դէպքերը։ Կայսրը ներկայ գտնուեցաւ նոր թատերախաղուն սերտողութեան, գերերուն բաշխման, մի քանի կրկնութեանց, և վերջապէս առաջին ներկայացման։ Եւ որովհետեւ անպատճառ ներկայ գտնուիլ կ'ուզէր, թատրոններու ընդհանուր վերատեսուչը վերջին վայրկենին ծանոյց հանդիսականներուն թէ փոխանակ ժամ 6½ի (Ը. Ե.), 8½ին պիտի սկսի ներկայացումն, «որովհետեւ Ն. Կ. Վեհափառութիւն ընթրիքի հրաւէր ընդունած է կայսերական Ուհլան հեծելազօրաց գնդին կողմէ, և ժամ 8½էն յառաջ չպիտի կրնայ թատրոն գալ»։ Մայրաքաղաքին առաջնակարգ թատրոնին մէջ նոր խաղի մը առաջին ներկայացման գտնուելու համար եկած ընտրեալ բազմութիւնն որ այն մեծ թատրոնը կը լնուր՝ հարկադրեցաւ երկու ժամեր սպասել, բան մը որուն նմանը չէր տեսնուած՝ կ'ըսեն Պերլինի լրագիրք՝ արքայական թատրոնին սկիզբէն ի վեր։

Կը հասկցուի թէ ո՛րչափ ևս սերտ բարեկամութիւն մը տածէր կայսրը բանաստեղծ-հեղինակին նկատմամբ, և ո՛րչափ ալ համ առնուր հայրենասիրական քերթուածներէ, այսքան եռանդ պիտի չցուցնէր՝ եթէ նոր խաղուն անունն և նիւթն ևս բացառապէս հաճոյ չթուէին իրեն։ Խաղին անունն է «Նոր Տէրը» (Der Neue Herr), այսինքն՝ ինչ որ եղած է Վիլհելմ Բ.։ Խաղին նիւթն առնուած է Բրուսիոյ պատմութենէն։ Դիւցազնն է Շվարձենպերկ կոմս, որ մեծ Կայսրընտրին (Վիլհելմ Բ.ի պատկառելի նախնւոյն) վարչապետը կամ նախարարապետն եղած էր։ Մեծ Կայսրընտիրն, իւր հօր յաջորդելով, վտնտեց այն ամենահզօր նախարարապետն, և ի վերջոյ ձերբակալել տուաւ զայն 1641ին։ Մինչեւ իսկ կը զրուցուի թէ երիտասարդ վեհապետը գլխատել տուեր է այն ժամանակի երկաթեայ նախարարապետն։ Հիմա չէ՞ք ըմբռներ թէ Վիլհելմ Բ. կայսեր սիրած նոր թատերախաղն ո՛րչափ նուրբ և նպատակայարմար ակնարկութիւններ կը պարունակէր։ Հոգ չէր որ հեղինակն առաջին կարգի տաղանդաւոր թատրերգակ մը չլինէր։ Թատերական տաղանդի կողմէ Գերմանիա չի հաւասարիր Ֆրանսայի, և մանաւանդ այս պահուս Ֆրանսայի թատրերգակներու ականաւոր խմբին դէմ Գերմանք երկրորդական գրիչներ միայն կրնան հանել։ Պերլինցիք սակաւապէտ են, և կը յաջողի հեղինակն որ իրենց հայրենասիրական զգացումները կը շոյէ, մանաւանդ երբ այն հեղինակ կայսերական բարեհաճութեան առարկայ կը լինի։ Ուստի, միջնարարի մը պահուն կայսրը պատուանշան շնորհեց հեղինակին, և պարգեւներ բաշխել տուաւ ամեն դերասաններուն և դերասանուհիներուն որք կը մասնակցէին ներկայացման։

Անդին, Համպուրկեր Նախրիխտէն, Պիզմարք իշխանի թերթն, իւր ամեն թուոյն մէջ կը քննադատէ կառավարական աշխարհն, այնպէս կծու լեզուաւ մը որ եթէ անով փոխանակ Վիլհելմ Բ.ի կառավարութեան վըրայ խօսելու Պիզմարք իշխանին դէմ խօսէր ժամանակաւ, անշուշտ ի դատ կ'ենթարկուէր։ Պիզմարք իշխան իւր հրաժարման պատճառներուն վրայ շատ մը բաներ գրել տալէն ետք, հիմակ ալ խստիւ կը քննադատէ Շլիֆէն զօրապետին մեծ-սպայակոյտի նախագահ անուանումը։ Թէեւ Պիզմարք երբեք չէր համակրած Վալտերզէ զօրավարին, որ Վիլհելմ Բ.ի մտերիմ խորհրդականն էր իրեն դէմ, բայց այժմ այնքան խստութեամբ կը հարուածէ զՇլիֆէն զօրավար որ բան չէ մնացած Վալտերզէ զօրավարը պաշտպանելուն։

Ի Պերլին, մտահոգութեամբ կը դիտուի Պիզմարք իշխանի այսպէս բացարձակ — թէեւ քաղաքավար — ընդդիմադիր դեր առնուլն օրուան վարչութեան դէմ։

Կ'ըսուի թէ կայսրն օր մը կրնայ բարկանալ և դատի ենթարկել իւր նախկին վարչապետ։ Ամեն անգամ որ Պիզմարք իշխանն յիշէ, երկիւղալի հանդարտութեամբ մը կը խօսի անոր վրայ, և որովհետեւ խելքէ մտքէ չանցած բաներ ամենայն հաստատամտութեամբ ի գործ դրած է, օր մը անակնկալ լուր մը կրնանք առնուլ Պերլինէ։

Ամենայն ինչ անակնկալ է Վիլհելմ կայսեր քով։ Ինք որ յամենայնի հակաֆրանսական կը համարուի, այնպէս որ ֆրանսական գինիներն անգամ բերանը չի դներ եղեր, ահա պաշտօնապէս նամակ գրել կուտայ առ Պ. Հէրպէթ, Ֆրանսական դեսպան ի Պերլին, խորին ցաւ յայտնելով Ֆրանսացի պատկերահան Մէսոնիէի մահուան առթիւ, և խնդրելով որ իւր ցաւակցութիւն հաղորդուի Ֆրանսական կառավարութեան։ Եթէ այս Ֆրանսասէր-գեղարուեստասէր արտայայտութեան ներքին պատճառը փնտռէք, կը գտնէք թէ երիտասարդ կայսրը սիրահար է զինուորական մեծահանդէս պատկերներու, և Մէսոնիէ աքանչելի նկարած է զինուորական առարկաներ, մանաւանդ Նափոլէոն Պոնափարթի վերաբերեալ քանի մը նշանաւոր նիւթեր։ Նոյն զինուորական զգացմամբ կայսրն իւր թիկնապահներէ զօրապետ մը Պերլինի Օփերան ղրկեց՝ բանակ ներկայացնող «դերասանական անխօս ամբոխին» զինուորական մարզանք սովրեցնելու համար կանոնաւորապէս, որպէս զի ռազմական կանոնաց համեմատ կատարեն ամեն շարժում, երբ զինուորական խաղ մը ներկայացնել կոչուին։

⁂

Վիլհէլմ կայսր և Զօր. Գափրիվի այս օրերս քանի մը անգամ տեսակցեցան դատական նախարարին եւ բարձրագոյն ատենի նախագահին հետ, և կ'ըսուի թէ կայսեր կառավարութիւնը կը խորհի դատի ենթարկել Պիզմարք իշխանէն ներշնչուող Համպուրկեր Նախրիխտէն լրագրոյն անօրէնութիւնն։ Ուրիշներ աւելի յառաջ կ'երթան, եւ կ'ըսեն թէ նոյն իսկ Պիզմարք իշխանը դատի ենթարկել կը խորհուի, պետական գաղտնիքներ երեւան հանելուն համար։

ՍՆԱՆԿ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐՆԵՐ

Մասէ սեղանաւորին 21 միլիոն Փր. պարտք թողլով փախչելին հետեւեալ արդար խորհրդածութիւնները կը ներշնչէ Թան լրագրոյն.

«Սեղանաւորն որ փախաւ — ուրիշ կարգ մը սեղանաւորներէ ետք — աւելի քան 20 միլիոն Փր.ի բաց կը թողու, վնասելով իբր 18,000 յաճախորդներու, յորոց ոմանք իրենց բոլոր դրամն յանձնած էին իրեն։ Բնականապէս այս դժբախտ մարդիկ բարձրաձայն կը գանգատին. կ'անիծեն ո՛չ միայն փախստականն այլ ամեն բան և ամեն ոք, լրագրութիւն, օրէնք, կառավարութիւն, ո՞րն ըսեմ։ Եւ սակայն, մեզ կը թուի թէ յանցանքը պէտք է իրենք իրենց վերագրեն, իրենց չհախնդրութեան, իրենց ապշեցուցիչ դիւրահաւանութեան։

«Ծանուցումներու, յայտագրերու, լրագրաց Դ. երեսի խոշոր գրերով ազդերուն մէջ կը կարդաք անհաւատալի յաջողութիւններ, որոց մասնակցելու կը հրաւիրուիք, ո՛չ միայն արկածալից շահադիտութեանց հաւանական արդիւնքէն օգտուելու պայմանաւ, այլ և ամենայն կանոնաւորութեամբ 10 % ամսական տոկոս կամ 120 առ 100 տարեկան շահ ընդունելու խոստմամբ։ Արդ, քաջ գիտէք թէ ճշմարտապէս ապահով տեղ իրենց դրամը վստահողներուն ընդունած տոկոսն ամ ըստ ամէ կը նուազի։ Գնեցէք պետական արժեթուղթ, Քրէտի Ֆոնսիէի կամ (Ֆրանսական պետութենէն տոկոսն երաշխաւորեալ) երկաթուղեաց պարտատոմս, և տարեկան առ առաւելն 3½, 4, 4½ % շահ միայն կընդունիք։ Հակառակ այս ստուգութեան, հակառակ այն բազմաթիւ և նորանոր աղէտից որոց ենթարկեցան իրենց դրամն յանձնողն բախտախնդիրներու փառաշող հեղգաւոր միամիտ մարդիկ, կը վազէք մեծախօս խաբեբային քով, ձեր ճակտին քրտինքով խնայած դրամներն անոր կը յանձնէք, և եթէ այն ստահակորդին յաջողի իւր առաջին շահադիտութեանց մէջ, եթէ ի սկզբան ճշդիւ գործադրէ իւր երեւակայական յանձնառութիւններն, ձեր ագահութեան և վստահութեան չափ չէք ճանչնար այլ եւս։ Կը կրկնապատկէք, կ'եռապատկէք ձեր վստահած դրամներն քանակութիւնն, երեւակայելով թէ ոսկեայ գետն անդադար պիտի հոսի ձեր արկղներուն մէջ, մինչեւ որ կարծեցեալ ոսկւոյ անձրեւը կը փոխուի խաբեբայի մը որ կ'անհետանայ։

«Եւ այն ատեն մեղքերնիդ կ'ինայ օրինաց պաշտպանութեան դիմել։ Բայց, մարդի՛կ Աստուծոյ, օրէնքն ի՞նչ ընէ։ Արդարութիւնն իւր դերը կը կատարէ փախստականին սնանկութիւնը վճռելով եւ կնքոյ ներքեւ դնելով դատարկ սնտուկը։ Բայց ո՛չ դատական իշխանութեան ո՛չ կառավարութեան ձեռքն է ձեզ վերադարձնել կուլ տրուած միլիոնները։

«Ճշմարտապէս ազատագրեալ հանրապետութեան մը մէջ, բաւ չէ որ ժողովուրդն ինքզինք կառավարէ. անհրաժեշտ է նաեւ որ ամեն անհատ գիտնայ կառավարել իւր սեփական գործեր, և անոնց մատակարարութիւնը միամտաբար չվստահի դէմ ելլող առաջին բախտախնդրին։»

ԻՏԱԼԵԱՆ ՆՈՐ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կաթոլիկ կուսակցութիւնք տեղի չունի հրճուելու Պ. Քրիսփիի անկումէն։ Ռուտինի մարքիզ յայտարարեց թէ ինքն ևս կուսակից չէ Վատիկանի եւ կղերական խմբակին, եւ ամենայն հաստատամտութեամբ պիտի պահպանէ Երաշխաւորութեանց Օրէնքն, որով Վատիկան ներսն թողած է պապական իշխանութեան, և նոյն սահմանէն դուրս իտալեան քաղաքային իշխանութիւնը գերակշիռ հռչակուած է, կրօնի և պաշտամանց կատարեալ ազատութիւն երաշխաւորելով համայն կաթոլիկ հասարակութեան։ Ռուտինի մարքիզն որ այս յայտարարութիւն ըրաւ գերման լրագրող մը թղթակցին, ըսաւ նաեւ թէ «Ժամանակիս ամենէն ազատամիտ մարդերէն մին լինելու պատիւն ունիմ, մինչեւ իսկ ժողովրդական մ'եմ, թէեւ ո՛չ յեղափոխական։ Անկեղծ ազատական մ'էի Կարիպալտիի իւր փոքրիկ բանակաւ ի Սիկիլիա արշաւելէն շատ յառաջ, և հիմակ ալ պիտի տեսնէք թէ իմ վարչութիւնս ազատամիտ պիտի լինի։ Բայց Եկեղեցին գիտեմ հալածելն ո՛չ միայն օգուտ չունի, այլ և ճշմարիտ ազատամտութեան հակառակ է։»

⁂

Ի Հռոմ հարցուեր է կոմս Հէրպէրթ Պիզմարքի թէ զՖրանսա Երրեակ Նիզակակցութեան անդամակցելու գաղափարն ի՞նչպէս կը թուի իրեն։ Կոմս Հէրպէրթ պատասխաներ է. «Կայսրն ադոր վրայ կը խորհի. և արդէն ո՞րքան բաներու վրայ կը խորհի կայսրը․․»

Կոմս Հէրպէրթ իւր վիճակի փոփոխման վրայ խօսելով, ըսեր է «Անցեալ տարի Վիլհէլմ Բ. կայսեր հետ եկայ Հռոմ, մինչ այժմ կայսերական կառավարութեան հսկողութենէն խուսափելու համար ճամբորդել հարկադրուած եմ»։

⁂

Դիմակաւորներու անցուդարձն իտալեան քաղաքաց ոմանց մէջ Բարեկենդանէն տասն օր յառաջ կը սկսի։ Ոստիկանութիւնը կը թոյլատրէ, պայմանաւ որ դիմակաւորք կամ ծպտեալք գիշերը չըլլին, և ոչ թէ ցերեկը գործի ժամանակ։ Մի քանի օր յառաջ, Մոզելլա կարդինալ ի Փիզա գտնուելով, բարձր պաշտօնատարի մը այցելութեան կ'երթայ։ Այս պաշտօնական առթիւ, կարդինալն իւր կարմիր համազգեստ կը հագնի և հետիոտն կ'երթայ։ Բայց հազիւ մի քանի քայլ կ'առնէ, ոստիկանութեան գործակալ մը կը հրաւիրէ զինք վերադառնալ իւր բնակարանը, նկատելով թէ ցերեկ ժամանակ ծպտեալ չըլլին արգիլեալ է, ապա թէ ո՛չ տուգանք կայ։ Կարդինալը բաւական դժուարութիւն կը քաշէ համոզելու ոստիկանը թէ ինք ծպտեալ մէկը չէ, այլ «ճշմարտապէս իշխան մ'է հռոմէական եկեղեցւոյ»։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պուլկար կառավարութիւնը փետր. 13ին պատասխանեց ռուսական ծանուցագրոյն ի մասին քաղաքական յանցաւորներու յանձնման։ Պուլկար կառավարութիւնն այս մասին քննութիւն կատարելով իմացեր է թէ ռուս կառավարութեան պահանջած 13 անձերէն վեցը միայն կը գտնուին Պուլկարիոյ մէջ, և ասոնք ալ յորմէ հետէ ի Պուլկարիա կը բնակին՝ իրենց անձնական գործովք եւեթ կը պարապին, առանց բնաւ խառնուելու քաղաքական մեքենայութեանց։ Երկու ռուս ամբաստանեալներ, մին մեքենավար, միւսը ճարտարագէտ, որք պահանջեալ թուղթերը չունէին, պուլկար ոստիկանութեան կողմէ արտաքսեցան, և փետր. 13ին մեկնեցան պուլկարական հողէն։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԲԱՆԱԿ

Վիեննայի լրագիրք գովեստ կը կարդան պուլկար կառավարութեան Ռուսիոյ նկատմամբ ցոյց տուած ինքնօրէն ոգւոյն, որոյ բերմամբ՝ փետր. 3/15էն սկսեալ՝ փոխանակ ռուսերէնի պուլկարերէնը պիտի լինի պաշտօնական լեզուն պուլկար բանակին, որ ցայս վայր ռուսերէն կը գործածէր։

Պ. ՔՐԻՍՓԻ

Առաջին դատը զոր պիտի վարէ Պ. Քրիսփի՝ երբեւ փաստաբան, Նաւարկութեան ընդհանուր Ընկերութեան մէկ դատն է։ Կարեւոր յանձնարարք չեն պակսիր ծերունի փաստաբանին։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱՊԷՇԱՍՏԱՆ

Փետր.ի դէպ ի վերջն ի Փեթերսպուրկ կազմակերպեալ և սպառազինեալ խումբ մը ճամբայ պիտի ելնէ Օտեսայէ՝ Աշինովի հրամանաց ներքեւ Հապէշստան երթալու համար։

ԻՆՔՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Անըսի (Ֆրանսա) կը ծանուցուի թէ Պ. Զարլզ Փրաթ անուն անգլիացին որ այս օրերս 280.000 անգլ. ոսկի ժառանգած էր, մտային տկարութեան վայրկենի մը մէջ ինքնասպան եղած է։

ՏՔԹ. ՔՈԽ

Քէօլնէ կը ծանուցուի թէ տեղւոյն կաթոլիկ հիւանդանոցին մէջ հինգ հիւծախտաւորներ [illegible] են Տքթ. Քոխի դեղով.—Իսկ Պերլինի բժշկական ակմբոց մէջ, երկբայութիւնն ևս քան զևս կ'աւելնայ։

ՓԱԹԹԻ

Տիկին Փաթթի որ կը մեկնի Պերլինէն իւր ամուսնոյն քով ի Նիս, կը տանի իւր հետ տհաճելի յիշատակ մը, փոխան ծափահարութեանց այն հեղեղին որ զինք կ'ողողէր իւր վերջին ներկայացման պահուն։ Կ'ստանայ մէկ նուագահանդէսի համար 500 անգլիական ոսկի, զոր սակայն իւր մեկնման պահուն կ'ստիպուի թողուլ դատարանին ձեռքն օձիք ազատել կարենալու համար։ Տիկին Փաթթի կ'երեւի թէ նաև նպատակ ունէր ի Ռուսիա շրջան մ'ընելու, և առ այդ՝ կը մտնայ բանակցութեան Զեխ անուն Ռուսիացիի մը հետ, սակայն չկրնալով պայմանաց մէջ համաձայնիլ, Տիկին Փաթթի կը յետաձգէ իւր վերջին որոշումն, և կը դառնայ ի Պերլին՝ կատարելու համար իւր նախորդ ծրագիր։ Այնքան փայլունութեամբ կը կատարէ իւր դեր որ ամենէն դժուարահաճ քննադատն իսկ կը գոհացնէ։ Երբ՝ յաղթութեան պսակներով պճնեալ՝ կը պատրաստուի կառք նստիլ և մեկնիլ, ահա դատարանի պաշտօնեայ մը կը ներկայանայ եւ արգելք կը դնէ իւր նիւթեղինաց և հագուստեղէնի վրայ՝ 420 ոսկւոյ փոխարէն, զոր կը պահանջէր Ռուսիացին։ Շնորհիւ գերման նուագապետին, Պ. Վոլֆի, որ այդ առթիւ հրաժեշտի ողջոյնին համար հոն կը գտնուէր, Տիկին Փաթթի կը յաջողի դրամը վճարելով ազատութիւն ստանալ և ճամբորդութիւնը շարունակել։

Պէտք է յարել սակայն թէ Ռուսիացին պահանջը կը գոյանայ այն ծախքերէն զորս ստիպուած էր ընել Տիկին Փաթթիի համար, և դեռ անոր դէմ 5,000 անգ. ոսկւոյ վնասի համար դատ պիտի բանայ։

Հաւանական է թէ Տիկին Փաթթի անգամ մ'ալ ռուսիացի թատերական անձերու հետ ո՛և է յարաբերութեան մէջ չմտնէ։

ԴԱՍԱՏՈՒ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Գաւառային կարեւոր կեդրոնի մը նախակրթարանց մայր վարժարանին համար կը խնդրուի քաջ Ֆրանսագէտ և բուսական գրաբարագէտ, պատմագէտ և չափագէտ դասատու մը, որ կարենայ աւանդել [illegible] բնագիտութեան, տարրաբանութեան, կենդանաբանութեան և բուսաբանութեան, կանոնաւոր վարժարանէ ելած լինի, Ուսումնական Խորհրդէն վկայուած, պարկեշտ վարուք, և ուսուցչական արուեստին վարժ։—Ամսական եօթն օսմ. ոսկի, ամեն ապահովութեամբք։

Դիմել առ Խմբագրութիւն Արեւելքի, առաւօտեան ժամ 2½էն 5։ 2—3

— 150 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻՇՊՈՒՐ

ԽԵԼԱԳԱՐԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ՓՐԿՈՒԹԻՒՆ

—Կարծեմ։

—Անկարելի՞ կը գտնէք այս բանը։

—Անկարելի՛, ոչ. բայց անտարակոյս մեծ դժուարութեանց պիտի հանդիպիմ։

—Դժուարութեանց մարդ կրնայ յաղթել. խոչընդոտները կրնայ ջախջախել մարդ։ Պարոն Կապիռօն, այս պարագային մէջ ստակը կարեւորութիւն չունի. պէտք եղածին չափ պիտի ծախսուի։

«Տասը, քսան, երեսուն, հարիւր հոգի գործածեցէք եթէ հարկաւոր է։ Պէտք է Օռօռ Տըլօռմը կարելի եղածին չափ շուտով գտնել ամեն միջոց ի գործ դնելով։ Իր մօրը համար, զինքը սիրողներուն և իրեն համար, օր մը, ժամ մը, դար մըն է․․․։ Ա՛հ, անմիջապէս գործի սկսեցէք և երկվայրկեան մը մի կորսնցունէք։ Այս առաւօտ մարդիկին տունը գացի, թէեւ ապահով էի որ զայն հոն պիտի չգտնէի։ Երէկ իրիկուն Բարիզէն մեկներ է․ բնականաբար զգուշացեր է ուր երթալն ըսելէ։ Պէտք իմանաք։ Ինչ որ ես չեմ կրնար ընել, դուք պիտի ընէք․․․

—Մարդիկը շատ բան տարե՞ր է հետը։

—Միայն ճամբորդութեան պայուսակով մը գացեր է, ըսին ինծի։

—Այդ պարագային մէջ երկու երեք օրէն պիտի դառնայ։

—Հաւանականաբար։

—Եթէ գայ նորէն, շատ մը դժուարութիւններ կը հարթուին և կրնանք աւելի շուտով արդիւնք մը ձեռք ձգել։ Այն տեղեկութիւնները զոր տուիք ինծի գոհացուցիչ կ'երեւին։ Բայց չըսիք—թերեւս դուք ալ չէք գիտեր—թէ մարդիկը մինա՞կ կատարած է այդ գործը թէ մեղսակիցներ ունի։

—Երկու ստահակներ վարձած է որք Օռօռը յափշտակած են անհաւատալի յանդգնութեամբ մը։

—Անօգուտ չէ, կարծեմ, գիտնալ թէ ինչպէս տեղի ունեցեր է այդ առեւանգումը։

—Ահաւասիկ։

Եւ կոմսը պատմեց Կապիռօնին ինչ որ յարմար դատեց իմացնել անոր առջի օրուան դէպքերէն։

—Այս առաւօտ, շարունակեց, ձին և կառքը տիկին Տըլօռմին տունը բերուեցան Պուլօնեի անտառին պահապաններէն մէկուն ձեռքով, որ գտած էր զանոնք անտառին ծառուղիներէն միոյն մէջ։ Անասունը ողորմելի վիճակի մը մէջ էր։ Ամեն բան կը ցուցնէր թէ շատ տեղ քալած էր, թերեւս երեսուն փարսախ, եւ շատ գէշ ճամբաներ։ Բուրբին անիւները դեղին և սեւ ցեխով մը ծածկուած էին մինչեւ միջնանիւները․ յայտնի է որ ճամբաներուն մէջ շատ խորունկ թաղուած էին։

«Անտարակոյս, իրենց պէտք եղածին պէս ձին գործածելէ ետքը, չգիտնալով ինչ ընեն կառքը, թշուառականները ուրիշ բան չեն երեւակայեր բայց եթէ Բարիզ բերել զայն և Պուլօնեի անտառին մէջտեղը ձգել։

—Կարելի չէ ուրիշ կերպով մեկնել այդ բանը, հաստատեց Կապիռօն։

—Ասիկա ալ նշան մըն է ձեզ համար, պարոն Կապիռօն․ առեւանգիչներուն բռնած ուղղութիւնը կը ցուցնէ ձեզ։

Գործակալը գլուխն երերցուց։

—Շատ անորոշ բան է այդ, ըսաւ․ ես այդպէս խորամանկութիւններէ չեմ բռնուիր․ ես կը կարծեմ թէ այդ անըզգամներն ուրիշ կողմէ մը դուրս ելած են Բարիզէն։ Արդարեւ յանդուգն ստահակներ են ատոնք, և ինչ որ իմացուցիք ինծի պարոն Ռուսօ, կ'ապշեցնէ զիս։ Գործն այնպէս դիւրութեամբ կատարուեր է, այնպէս ատեն մը ուր մարդիկ փողոցը կ'երթան կուգան, որ մարդ իրաւունք ունի ենթադրելու թէ օրիորդը խօսք մէկ ըրած էր երկու աւազակներուն հետ։

Կոմսին դէմքն այլայլեցաւ․ Կապիռօն, այս բանը տեսնելով, փութաց աւելցնել։

—Բայց ասիկա ինծի չվերաբերիր։

Կարճատեւ լռութենէ մը վերջը, շարունակեց,

—Ձեր թոյլտուութեամբ, Պարոն Ռուսօ, պիտի հարցումներ ընեմ տիկին Տըլօռմի կառապանին որպէս զի այն երկու անձերուն նկարագրութիւնն ընէ ինծի։

—Կ'արտօնեմ ձեզ այդ կառապանէն ստանալ բոլոր այն տեղեկութիւններն որք կրնան ձեզ օգտակար ըլլալ, և եթէ իր օգնութիւնը կրնայ հարկաւոր ըլլալ ձեզ, հրաման պիտի տամ իրեն՝ ձեր տրամադրութեան տակ մնալու։

—Ձեր խօսքը պիտի յիշեմ եթէ պէտք ունենամ զայն գործածելու։ Բայց հիմակու հիմայ, մինակ պիտի գործեմ․ շատ մը պատճառներով նախամեծար կը համարիմ ատիկայ։ Մարդ չգիտեր միշտ թէ իրեն իբր օժանդակ առած անձերը պէտք եղած ճարտարութիւնն ունի՞ն։ Սակայն հազար տեսակ պարագաներու մէջ ամենափոքր անճարակութիւնը յաջողութիւնը վտանգի կ'ենթարկէ։ Մարդիկը կրնայ ենթադրել թէ իր վրայ պիտի ըլլան կասկածները․ պէտք է ուրեմն խոհեմութեամբ վարուիլ զինքը հանդարտ պահելու և իր կասկածները չ'արթնցնելու համար։ Այնուհետեւ, որչափ գործ մը փափուկ ըլլայ, այնչափ քիչ աղմուկ հանելու է։ Հոս խնդիրն ընտանեաց գաղտնիքի մը վրայ է զոր դիմացդ ելնողին չես կրնար վստահիլ։ Առանց կարող ըլլալու զայն չարաչար գործածել,—մեր մէջ խարդախութիւնը գոյութիւն չունի,—կրնան սխալմամբ անխորհրդապահութիւն մը ընել։ Գաղտնիք մը զոր շատ մը անձեր գիտեն այլ եւս գաղտնիք մը չէ։ Որչափ քիչ ըլլան զայն գիտցողներն, այնչափ լաւ կը պահուի նա։

«Ուրեմն, Պարոն Ռուսօ, ես անմիջապէս գործի պիտի սկսիմ, առանձին։ Յոյս ունիմ յաջողելու։ Դժբաղդաբար չեմ կրնար ձեզ ըսել որչափ ատենէն․ ատիկա պարագաներէն կախում ունի և տեսակ մը դէպքերէ զորս չեմ կրնար գուշակել առաջուց, բայց կը խոստանամ ձեզ որ ձեր ինծի յանձնած այս պաշտօնը պիտի կատարեմ բոլոր իմ ունեցած եռանդովս, փութաջանութեամբս և անձնուիրութեամբս։ Ա՛հ, չէք գիտեր, չէք կրնար գիտնալ թէ որչափ երջանիկ եմ ձեզ ծառայութիւն մատուցանելով։

—Պարոն Կապիռօն, ըսաւ կոմսն յուզմամբ, բարի մարդ մըն էք դուք։

Գործակալն այս խօսքերէն ելեկտրացած զգաց ինքզինքը։

—Պիտի յաջողիմ, այո պիտի յաջողիմ, շարունակեց․ կը տեսնէք, սիրտով պիտի աշխատիմ․․․։ Երբ գտնեմ այն տեղն ուր պահուած է օրիորդ Օռօռ Տըլօռմ, ի՞նչ պարտիմ ընել։

—Անմիջապէս պիտի իմացնէք ինծի։

—Այո, եթէ կարելի ըլլայ։ Կրնայ ըլլալ որ ո և է պատճառ մը արգիլէ զիս։ Կրնայ ըլլալ, օրինակի համար, որ Բարիզէն հեռու ըլլամ։

—Իրաւ։

—Մարդ առաւօտուն չգիտեր թէ ինչ պիտի պատահի երեկոյին։ Եթէ պարագաներն օգնեն ինծի և կարենամ ես ալ առեւանգել մանկամարդ աղջիկն և իր մօր դարձնել, արտօնութիւն կուտա՞ք այսպէս ընելու։

—Հարկա՛ւ, պարոն Կապիռօն։

—Ատիկա կը բաւէ։

—Ա՛հ, եթէ ընէք այս բանն, այնպէս ծառայութիւն մը պիտի մատուցանէք մեզ զոր երախտագիտութեամբ միայն կրնայ հատուցանել մարդ․ բայց վարձատրութիւն մը պիտի ընդունիք որմէ գոհ պիտի ըլլաք, կը խոստանամ ձեզ։

—Ես շատ ատենէ ի վեր գիտեմ թէ Պ. Ռուսօ շատ առատաձեռն է։

—Պարոն Կապիռօն, տիկին Տըլօռմ և ես մեր յոյսը ձեր վրայ կը դնենք։ Ստակի պէտք ունի՞ք։

—Ստակ կայ հոս, պատասխանեց գործակալը դրամատոմսերն առնելով։

—Թէ որ պակսի ստակ, մի վախնաք գալու ինծմէ ուզելու։

—Այո, եթէ պէտք ունենամ կուգամ։

—Քիչ մը առաջ ըսի, պարոն Կապիռօն այս խնդրոյն մէջ ստակը բան մը չէ։

Գործակալն ոտքի ելած էր։

—Պարոն Ռուսօ ուրիշ բան մը ունի՞ ինծի ըսելու, հարցուց։

—Ոչ։ Կարծեմ թէ կարեւոր բան մը չեմ մոռցած․ տուի ձեզ այն տեղեկութիւնները զորս կրնամ հաղորդել։

—Ըսել է կրնա՞մ երթալ։

—Այո։ Բայց, որչափ կրկնեմ քիչ է, պարոն Կապիռօն, վայրկեան մը մի՛ կորսնցնէք։

—Պարոն Ռուսօ կրնայ վրաս վստահիլ, իր վստահութիւնն ի դերեւ պիտի չհանեմ։

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն Ժողովն իւր վաղուան նստին մէջ նկատողութեան պիտի առնու Վանայ Թեմական գործոց վիճակն որ անկանոն և անդոհացուցիչ հանգամանք մը առած է և արդէն այս մասին Վանէն բազմաթիւ բողոքներ եկած են ի Պատրիարքարան։

Նոյնպէս նկատողութեան պիտի առնու ուրիշ ամենակարեւոր խնդիր մը՝ Կիլիկիոյ և Աղթամարայ վիճակային գործերն որք Ազգ. Կեդր. Վարչութեան կողմէ լրջօրէն ուշադրութեան առնելով վերջնական տնօրինութիւն մը առնելու վիճակին մէջ կը գտնուին։

Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրը նկատելով որ յաճախ օտարազգի երիտասարդներ կամ աղջիկներ հայ աղջկան մը կամ երիտասարդի մը հետ ամուսնանալու պատճառաւ Ազգ. Պատրիարքարան կը դիմեն Հայոց Պատրիարքարանի իրաւասութեան ներքեւ մտնելով պսակուելու համար և թէ յետոյ այդ կերպիւ խառն ամուսնութեամբ պսակուողներէ շատերը զիրար կը լքանեն և իրենց նախապէս պատկանած կրօնական իշխանութեան իրաւասութեան դիմելով, վերստին կ'ամուսնանան և այսպէս իրենց բուն իսկ ամուսինն երեսի վրայ թողլով, Պատրիարքարանի համար անվերջանալի խնդրոց տեղի կու տան, և նկատելով որ միւս Պատրիարքարանք այս կարգի խնդրոց մէջ տարբեր ընթացք մը կը բռնեն, տեղեկագիր մը մատուցանելով Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր խնդրած է այս մասին վճռական որոշում մը տալ։

Կը լսենք թէ այս խնդիր կրօնական Ժողովոյ յառաջիկայ նստին մէջ նկատողութեան պիտի առնուի։

Հետեւեալն հաղորդուած է մեզ ի հրատարակութիւն.

Մահուան անագորոյն լախտը պատուական կեանք մ'ալ տապալեց երէկ։ Լեւոն էֆ. Քիւրքճեան, տնօրէն հեռագրատան և Թղթատան Այնօրօզի, որ յետ տակաւօրեայ հիւանդութեան խամրեցաւ երեսնամեայ ծաղկաւէտ հասակին մէջ, ալեզարդ հօր մը և մօր մը մէկ հատիկ զաւակը յոյսն և մխիթարութիւնն էր, սրտի գեղեցիկ զգացմանց և բարուց գովելի առաքինութեանց լծորդած էր մտաց ընտիր կրթութիւն մը, հմուտ կատարելապէս մայրենի լեզուէն զատ՝ Թուրքերէն, Ֆրանսերէն, անգլիերէն և ռուսերէն լեզուաց, իւր բոլոր պաշտօնակցաց և ծանօթից անսահման սէրն ու մեծարանքը կը վայելէր։ Բոլոր զինքը ճանչցող անձինք կը վշտակրին այս դառն կորստեան համար։ Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը կատարուեցաւ Մայր եկեղեցւոյ մէջ ընդ նախագահութեամբ Գեր. Սիմոն Արքեպիսկոպոս Սէֆէրեանի՝ շրջապատեալ ի վարդապետաց և քահանայից։

Գեր. Հայր Կիւրոյեան դամբանականաւ մը դրուատեց հանգուցելոյն բարեմասնութիւնները. մեռելը բռնած էին հեռագրական գլխաւոր պաշտօնատարներէն տեարք՝ Յաքարօ, Մինհրան Քիւրքճեան, Մարտիկ Հինքեարպէյէնտեան, Արամ Քիւրքճեան, Խաչիկ Բաբազեան և Անգլիական ընդծովեայ հեռագր. ընկերութեան պաշտօնեայ Պ. Յարութիւն Փափազեան։ Խուռն բազմութիւն Ժողովրդեան կը հետեւէին դագաղին որոյ առջեւէն դպրոցական տղաքներ կը տանէին բարեկամաց կողմանէ նուիրեալ պսակներ։ Վաղամեռ երիտասարդին մարմինն ամփոփուեցաւ ի Շիշլի իւր ընտանեաց դամբարանին մէջ։

Տիկին Ե. Ֆնտքլեան եւ իւր զաւակունք, և Պ. Ֆնտքլեան, Ս. Ֆրնտքլեան, Սարաֆեան, Զուհաճեան, Ալայըմճեան, Թօփալեան, Տավուտեան, Մրմրեան, Գաքամաճեան գերդաստանք ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն զդառնաղէտ մահ

ՄԵԾԱՊԱՏԻՒ
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԷՖ. ՖԸՆՏՔԼԵԱՆԻ

որ յետ երկարատեւ հիւանդութեան կնքեց իւր մահկանացուն երէկ ի հասակի 62 ամաց, ի սուգ անմխիթար համակելով իւր ամուսինն, եղբայրը, զաւակունքը և համայն պարագայքը։

Յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսը պիտի կատարուի վաղուեան առաւօտ (Չորեքշաբթի) ժամ 4, ի Ս. Թագաւոր եկեղեցւոյ Գատըգիւղի, ուր ի ժամ 3 Գեր. Մելքիսեդեկ Եպիսկոպոս Մուրատեանց Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ, և հանգուցեալը փոխադրուելով ի Ս. Վարդանանց եկեղեցի Ֆէրիգիւղի անդ պիտի ամփոփուի իւր ծնողաց դամբարանի մէջ։

Գատը-գիւղ, 5/17 փետր. 1891.

Մասնաւոր շոգենաւ մը Գատը քէօյի նաւամատոյցէն ի Գապաթաշ պիտի փոխադրէ յուղարկաւորները։

ՎԱՐԺՈՒՀԻ Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Մօտաւոր գաւառի մը համար վարժուհի մը կ'ուզուի, որ հայերէն, Ֆրանսերէն և ձեռագործ գիտնայ։ Գոհացուցիչ ամսական։ Դիմել Աքշ-եփի Տնօրէնութեան։

867

Պէշիկթաշի Թաղական Խորհուրդէն հետեւեալ պաշտօնական նամակն ստացած ենք.

Աքշ-եփի 1 փետրվ. ուրբաթ աւուր Թուղթն մէջ իբր լուր հաղորդուած էր թէ Թաղիս բնակիչներէն ազգայնոյ մը դուռը զամբիւղով կախուած նորածին մանուկ մը գտնուած է եւ թէ յիշեալ անձը մարդասիրաբար ստանձնած է որդեգիր առնել զայն եւ մկրտութիւնն եւս կատարել տալ։

Թաղական խորհուրդս ներկայիւս կը փութայ յայտնել Պատ. Խմբագրութեանդ թէ՝ թէպէտ եւ այդպիսի արու մանուկ մը գտնուած է յիշեալ անձին տան դուռը, սակայն նա արդէն բազմաթիւ ընտանեաց տէր լինելուն Խորհրդոյս յանձնած է եւ Խորհուրդս ալ զայն մկրտել տալով ստնտուի մը խնամոց յանձնեց։

Արդ՝ ներկայիւս կը ծանուցանենք արգոյ ազգայնոց թէ Խորհուրդս պատրաստ է յիշեալ Հայկ անուն մանուկն որդեգիր տալ եթէ առ այդ փափագող մը գտնուի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Պաղտատի Խորասան գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Էտհէմ էֆենտի, գայմագամ Տէյիմի։

Նոյն նահանգին Տէյիմ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Ահմէտ Նուրի էֆենտի, գայմագամ Շամիյէի։

Նոյն նահանգին Շամիյէ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մէհմէտ պէյ, գայմագամ Սէնճար գաւառակին։

Մուսուլի Սէնճար գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Օսման Նուրի էֆենտի, նախորդ գայմագամ Զարամճաքի։

Այտընի Չալ գաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Մահմուտ Մահիր էֆենտի, գայմագամ Կէօյճէկիզի եւ նմա յաջորդեց Խօճէր Լութֆի էֆենտի, գայմագամ Չալ գաւառակին։

— —

Սալիսէի ատրճան տրուեցաւ Կիպրոսի Լէֆքօշիայի երեւելիներէն տեղւոյն Էվգաֆի պաշտօնեայ Քէօփրիզադէ Ասաֆ պէյի և Տիարպէքիրի նահանգին Թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Մէհմէտ Բաղըպ էֆենտիի։

— —

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Սէլանիկի Ֆրանսական փոխ-հիւպատոս Պ. Քէլվանի և չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Պ. Պիքէի։

Հինգերրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ յԱդրիանուպոլիս բնակեալ Շքոտրացի Ֆէթթահ էֆենտիի։

— —

ՏԱՐԱՆՏԱՂԻ ԻՇԽԱՆԸ

Պէլկրատէն Բէշթէր Լօյտ լրագրոյն ուղղեալ հեռագրոյ մը նայելով Տարանտաղի Նիքօլա իշխանը մտադրութիւն յայտներ է յառաջիկայ գարնան Կ. Պոլիս գալ յայցելութիւն Վեհ. Սուլթանին։

— —

ՆԱԶԸՄ ՊԷՅ

Ոստիկանութեան նախարար Նազըմ պէյ երէկ ժամ 4ին միջօցները ի Ղալաթիա Վոյվոտայի պահականոցը հանդիպելով կարգապահութեան վերաբերեալ ինչ ինչ հրահանգներ տուաւ և անտի Բէրայի ճամբով Պէշիկթաշ գնաց, ուր ոստիկանապետ Հաճի Հասան փաշայի հետ երկու ժամու չափ տեսակցեցաւ։

Ն. Վսեմութիւն անտի կայս. պալատ գնաց և Վեհ. Սուլթանի հրամաններն ստանալէ յետոյ Ոստիկանութեան Դուռը դարձաւ։

— —

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Դատական նախարարութիւնը գաւառաց ընդհանուր դատախազներուն հաղորդած է այն եպարքոսական թէզքէրէն որ կը վերաբերի Յունաց Պատրիարքարանի առանձնաշնորհմանց խնդրոց վերջնական կարգադրութեան։

—Յունաց Ամեն. Պատրիարքը Դատական նախարար Րիզա փաշայի ծովեզերեայ բնակարանն երթալով ի Բուլէյլի Հիսար, այցելութիւն տուած է Ն. Վսեմութեան։

— —

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՇՆՈՐՀ

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ, ի Մանիսա հեղեղներէ վնասեալ ժողովուրդէն քանի ընտանիքներ, որոց բնակարանները կործանած էին, Գոլտէբէի կայս. ագարակը փոխադրուելով պատսպարուին և տրուին իրենց հարկ եղած ուտեստ և այլ անհրաժեշտ պիտոյքները։

Կայս. սոյն Իրատէին գործադրութեանը համար յատուկ պաշտօնեայ մը ղրկուած է անդ։

— —

Պ. ՆԱԿԷԼՄԱՔԷՐՍ

Գօնեայի երկաթուղւոյն արտօնատէր Պ. Նակէլմաքէրս որ յետաձգած էր իւր ուղեւորութիւնը, երէկ իրիկուն ճեպընթաց կառախմբով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս ի Բարիզ։ Պ. Նակէլմաքէրս վերջին օրերս արժանացաւ Իմթիազի արծաթ չքադրամին զոր Վեհ. Սուլթանը շնորհեց նմա։

— —

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍՐՈՒՀԻՆ

Բեդրսպուրկէ կը գրեն թէ լաւատեղեակ ականոց մէջ շրջած զրոյցներուն նայելով, կայսրուհին մտադիր է ամսոյս մէջ Աթէնք ուղեւորել, տեսնելու համար իւր երկրորդ որդին՝ Ճօրճէյ մեծ-դուքսը որ ի Հնդկաստան ուղեւորութեանը միջոցին հիւանդացած է։ Կըսուի թէ այս առթիւ Ռուսիոյ կայսրուհին Կ. Պոլսէն պիտի անցնի։

— —

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

Տպագրական Տեսչութեան կողմէ հետեւեալներն հաղորդուած են ի հրատարակութիւն.

Տրապիզոնէն, Կարինէն, Տիարպէքիրէն, Հալէպէն և Էնկիւրիէն 3 փետրըվար թուականաւ եկած հեռագիրներու համաձայն, այդ նահանգաց մէջ, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, որ և է դէպք չէ պատահած։

Էնկիւրիէն 4 փետրվար թուականաւ եւս նոյնիմաստ հեռագիր մը եկած է։

* *

Լրագիրք ոմանք ծանուցած էին թէ մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ պաճարախտ երեւան եկած է և ասոր վրայ Քաղաքապետութեան քննիչ-անասնաբուժը տեղեկագրած էր թէ տարիէ մը ի վեր անասնոց տարափոխիկ հիւանդութիւն մը բնաւ տեսնուած չէ։ Արդ, հերքելով հանդերձ վերոգրեալ զրոյցը թէ մայրաքաղաքիս ու արուարձանաց մէջ պաճարախտ կայ, ինչպէս արդէն քանիցս ազդարարուած էր, այս անգամ վերջնապէս կը ծանուցուի թէ այդ կարգի սուտ լուրեր հրատարակող լրագիրներ խստիւ պատասխանատու պիտի ճանչցուին։

— —

ԱՓՐԻԿԵԱՆ ՏՐԻՊՈԼԻՍ

Ս'Ափրիկեան Տրիպոլիս ղրկուած քննիչ յանձնաժողովն իւր պաշտօնն աւարտելով տեղեկագիր մը պատրաստած և մատուցած է Վեհ. Սուլթանին։

Յանձնաժողովը թէև անցեալ ուրբաթ օր Ափրիկեան Տրիպոլիսէն ճամբայ պիտի ելնէր, սակայն, կ'ըսէ Սապահ, կայս. հրամանաւ ժամանակի մը համար յետաձգած է իւր ուղեւորութիւնը։

— —

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԱՐԺԵԹՈՒՂԹՔ

Տէօյչ Պանքէն եղած մէկ ու կէս միլիոն ոսկւոյ տոկոսին ու գլխավճարին փոխարէն ցոյց տրուած ծանօթ տուրքերու հաւաքումն յանձնուած էր Հանրային Պարտուց Թողեալ հասութից վարչութեան։ Թարիք կ'իմանայ թէ այդ տուրքերու հասոյթն աւելցած և գանձումը ժամանակին կատարուած ըլլալով, այդ փոխառութեան արժէթղթոց կտրոններու վճարման յատուկ գումարն, որ ըստ պայմանագրութեան յառաջիկայ Ելմտական տարւոյ մայիսին (Ն. Տ.) պիտի վճարուէր, այս անգամ՝ սովորականէն այդ պայմանաժամէն երեք ամիս առաջ՝ ամբողջովին նոյն վարչութեան կողմէ վճարուած է Տէօյչ Պանք դրամատան։

Թարիք այս պարագային գոհունակութեան արժանի կը գտնէ, որովհետեւ կը յայտնէ, մեծ ծառայութիւն մըն է Ելմտական վարկին։

—Թարիք թերթը նոյնպէս գոհունակութեամբ կը ծանուցանէ թէ զանազան արժէթղթոց միացմամբ կատարուած օսմանեան նոր փոխառութեան համար յառաջիկայ մարտին վճարելի տոկոսն ու գլխավճարը, ամիս մը առաջ ամբողջովին վճարուած է Օսմ. կայս. Պանքային։ Այս գումար ձեռք բերուած էր տասանորդի ու մաքսային այն տուրքերէն որոց գանձումը յանձնուած էր Հանրային պարտուց Թողեալ հասութից վարչութեան։

Թարիք այս երկու պարագաները գոհունակութեամբ յիշատակելով կ'ըսէ թէ այս բարւոք կարգադրութիւնք արդիւնք են Ելմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշայի կողմէ եղած բարեյաջող տնօրինութեանց, որք անգամ մը եւս պիտի բարձրացնեն մեր երկրին Ելմտական վարկը։

— —

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Ելմտական Նախարարութեան որոշմամբ կուսակալք, կառավարիչք և գայմագամք հասութից գանձումը կանոնաւորելու համար յանուն Ելմտական Նախարարութեան փոխանորդ պիտի կարգեն ընդհանուր դատախազները, որպէս զի այսպէս Ելմտական գանձուն պարտքերը ժամանակին վճարուին։

— —

ՎՍԵՄ. ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Ելմտական Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա երէկ չկրցաւ իւր պաշտօնատեղին երթալ։

— —

Պ. ԿՌԱՆԷ

Պ. Կռանէ երէկ Առեւտրական եւ Հանրօգուտ շինութեանց Վսեմ. Նախարարին յանձնեց Զմիւռնիոյ քարափանց համար իւր կազմած ընկերութեան դրամատեարց անուններն ինչպէս նաեւ այդ մասին պատրաստուած յանձնառագիրն ու պայմանագիրը։

— —

ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Օսմ. երկաթուղեաց վարչական խորհուրդը պիտի առաջարկէ բաժնետէրց վերջամեայ նստին, որ յառաջիկայ մարտ 12/24ին պիտի գումարի, մէկ մի բաժնեթղթի վրայ ութ շիլին շահաբաժին վճարել 1890 դեկտ. 31ին վերջացող վեցամսեային համար և 17,000 ոսկւոյ մօտ գումար մըն ալ Նոր հաշւոյ անցունել։

— —

ՍԱՄՍՈՆ-ՍԵԲԱՍՏԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Օսմ. կայս. Պանքան գիր մը մատուցած է Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին՝ խնդրելով որ բարեփոխուին Սամսոն-Սեբաստիոյ երկաթուղւոյ շինութեան համար Պ. Քօթարի ներկայացուցած ծրագրոյ պայմանագրոյն ինչ ինչ տրամադրութիւնները։ Արդէն ծանուցուեցաւ թէ Օսմ. Պանքան շահակից է Պ. Քօթարի ձեռնարկած այս գործին, որ այդու մեծ ոյժ մը կ'առնայ։

— —

Պ. ՕՊՈՒԱՆՕ

Ֆրանսական կառավարութիւնը Պատուոյ Լէգէօնի պատուանշանին սպայութեան աստիճանը նուիրեր է օսմ. ծխախոտի Րէժիի ընդհ. տնօրէն Պ. Օպուանոի։

— —

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

Երուսաղէմի Յունաց պատրիարքութեան գործերը կարգադրուած չեն տակաւին։ Տեղապահին հակառակորդք կ'ըսեն որ եթէ Պատրիարքի ընտրութիւնը կատարուի արդի պայմանաց մէջ, այդ ընտրութիւն իբր ապօրինաւոր պիտի նկատուի։

— —

ԿՐԵՏԷ

Կրէտէէ կը գրեն թէ Սուտայի ծովախորշը գտնուող անգլիական երեք մարտանաւք ճամբայ ելեր են։

— —

ՊՈՒԼԿԱՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ

Սէլանիկի, Սկիւպի և Պիթոլյայի (Մանասդըր) նահանգաց մէջ պուլկարական աղջկանց ու մանչերու վարժարանաց թիւը կը հասնի 332ի, որք ունին 908 վարժապետ և վարժուհի ու 21,456 երկսեռ աշակերտ։ Ասոնք գիւղական նախակրթարաններ են եւ ոչ թէ քաղաքաց վարժարանք։

— —

ՕՍՄ. ՊԱՐՏԱՏՈՄՍՔ

Կայս. կառավարութիւնը պաշտօն յանձնած է Լոնտոնի օսմ. դեսպանատան կցորդներէ միոյն՝ Բարիզ երթալ և իբր պատուիրակ Բ. Դրան՝ ստորագրել 4 առ 100 օսմ. տոկոսաբեր նոր պարտատոմսերը։

— —

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԲՆՈՒՆԱԿԻՐՔ

Այն միջոցներ՝ որք ձեռք առնուած էին Նաւահանգստի վերատեսչութեան կողմէ, շոգենաւերէն հանքածուխ փոխադրող գործաւորաց դասը էսնաֆութեան վերածելու համար, ետ առնուած են։ Այսու հանդերձ, շոգենաւային ընկերութեանց բոլոր գործակալք շաբաթ օրը ռուսական շոգենաւային ընկ. կեդրոնը հաւաքուելով որոշեցին յիշատակագիր մը մատուցանել իրենց պատկանեալ դեսպանատանց։ (Մօնիթէօռ)

— —

ԱՆԱՍՆՈՑ ՏՈՒՐՔ

Կայս. Իրատէ մը հրամայած է որ անասնոց տուրքը, փոխանակ վարձակալութեան տրուելու, յետ այսօրիկ ուղղակի Թղթապետութեանց կողմէ գանձուի, որովհետեւ վարձակալք միշտ իրենց անձնական շահը մտածելով, անհոգ կըլլան անասնոց մէջ ծագած տարափոխիկ հիւանդութիւններու առաջքն առնլու, ինչպէս նաեւ արգիլելու անասնոց գողութիւնները։

— —

ՁՄԵՌՆ Ի ՓՈՔՐ ԱՍԻԱ

Սեբաստիոյ, Տէրսիմի, Կարնոյ և Վանայ կողմէն եկած նամակներ կը ծանուցանեն թէ ձմեռն ամենայն սաստկութեամբ կը տիրէ այն կողմերը։ Տասն և հինգ տարիէ ի վեր այնչափ սաստիկ ձմեռ չէր տեսնուած այն կողմերը։ Ճամբաները շատ տեղ գոցուած են, յորմէ թղթատարական յապաղմունք առաջ կու գան։

— —

ՎԻԹԽԱՐԻ ՁՈՒԿ ՄԸ ՈՍԿԵՂՋԻՒՐԻ ՄԷՋ

Երէկ ի Հասգիւղ, հետեւեալ հետաքրքրաշարժ դէպքը պատահեցաւ.

Հալըճօղլուի նաւամատոյցի նաւավարք երբ իրենց օրուան աշխատութիւններով զբաղած էին, կը տեսնեն որ նաւամատոյցին ալիքները սովորականէն աւելի փրփրեալ և ալեկոծեալ, նաւակները կը տարուբերէին։ Նաւավարներէ մին կը նշմարէ վիթխարի գազան մը, որ հեւ ի հեւ կը մտնէր նաւամատոյցին, նաւավարք սարսափահար կը դիտէին սոյն գազանն, որ ապաստան մը չգտաւ, և յետ դառնալով, սկսաւ շարունակել իւր ճամբան, որ ուժասպառ և չուարեալ՝ նաւամատոյցէն քիչ հեռի Գումքափուհանէ զօրանոցին ծովեզերքը նետեց ինքզինք, ուր քարերուն վրայ ահագին շառաչմամբ կը տապալէր. անդ գտնուող զինուորական մը անմիջապէս նշմարելով սոյն կենդանին, անվեհեր վրան կը նետուի, և կը սկսի կասեցնել, ձկնորսք և բազմաթիւ անձինք որ փութանակի կը հասնէին, սարսափած կը դիտէին։ Կ'ըսեն թէ օրէէնօ անուն ահագին ձուկ մըն է. և կ'սկսին մեծ ջանքերով դուրս քաշել կենդանին որ արիւնաթաթախ վիճակի մէջ դեռ կը շնչէր։ Անմիջապէս զօրանոցէն կառք մը բերուելով, մէջը կը դնեն և զօրանոց կը տանին, և անտի Պալըքհանէ կը փոխադրեն, ուր մինչեւ 160 ղրշ.ի գումար մը վճարուի։ Կ'ըսուի նաեւ թէ մինչեւ 200 օխայի կը հասնէր այդ ծովային գազան։

Կ'երեւի թէ այս վիթխարի կենդանին անցեալ շաբթուան փոթորկին պատճառաւ ջուրերու սաստկութենէն Ոսկեղջիւրի ծովախորշէն ներս մտած էր։

Ֆրանսական դեսպանի կինը՝ Մոնդէպէլլօ կոմսուհին, որ ժամանակէ մը ի վեր մայրաքաղաքէս բացակայ կը գտնուէր, երէկ աստ վերադարձաւ։

—Ըստ տեղեկութեանց Հաքիքաթի, Դատական նախարարութիւնը հրամայած է դատաստանի ենթարկել Գարահիսարը Սահիպի նախ ու նախնական դատարանի նախագահ Մուսթաֆա Զէվգի էֆենտին, որ Եւլերք գիւղի բնակիչներէն երեք մարդեր բանտարկել տուած էր, հակառակ օրինաց։

—Պրուսայէն կը գրեն թէ կայս. հրամանաւ՝ Գարահիսարը Սահիպ գաւառին ոստիկան-զինուորաց գնդապետ Ահմէտ Ճէլալ պէյ ի Պրուսա գումարեալ զինուորական ատեան մը առջեւ կը դատուի։

—Կրթական նախարարութեան ոչ-իսլամ վարժարանաց տնօրէնն երէկ իւր քով հրաւիրեց բոլոր հրեայ վարժարանաց ուսուցիչներն, որոց հետ խորհրդակցեցաւ ինչ ինչ խնդրոց վրայ։

—Ըստ տեղեկութեանց Մէարիֆէթի, Քաղաքապետ Րըտվան պէյ հրամայած է որ նոյն պաշտօնատան առաջին հաւաքիչ Ֆաիգ էֆէնտիի բոլոր տումարներն ու գրութիւնները կնքոյ ներքեւ առնուին և Ֆաիգ էֆէնտի հարցաքննութեան ենթարկուի Քաղաքապետութեան Ժողովին կողմէ։ Ֆաիգ էֆէնտի անհոգութեամբ պատճառ եղած է երեք միլիոն ղուրշի մօտ ապառիկ մնացած հասոյթներու անգանձելի մնալուն։

—Մօնիթէօռ առանց ստուգութիւնը երաշխաւորելու, լուր մը կը յիշէ, թէ Տրապիզոնի կուսակալն, որ այս պահուս քննական պտոյտ մը կը կատարէ, շաբաթ օրը Սամսոնէն ճամբայ հաներ է Րէժիի քննիչ Պ. Շվարցը։

—Իսթէրն Թէլէկրաֆ ընկերութեան ընդծովեայ հեռագրական թելը խզուած է Կ. Պոլսոյ և Տարտանէլի միջեւ։ Մինչեւ որ այդ գիծ վերահաստատուի, Եւրոպա ղրկուելիք հեռագրաց եղբը պէտք է գրել Չէշմէ-Շիրայի ճամբով։

—Բարիզ գտնուող օսմ. բժշկական ուսանողաց հսկողութիւնն յանձնուած է դեր-գնդապետ Իզզէթ պէյի, պաշտօն զոր յառաջագոյն կը վարէր Տօքթ. Նաֆիլեան փաշա։

—Մայրաքաղաքիս անգլ. դեսպանատան քարտուղարներէն Պ. Տէ Կրագ որ իբր տասը տարիէ հետէ կը պաշտօնավարէր աստ, Լա Հէյի դեսպանատան երկրորդ քարտուղար անուանած ըլլալով, այսօր վաղը կը մեկնի։

—Թաղապետութեան Բ. շրջանակի սայլապաններէ մին երէկ նոյն պաշտօնատան պարտէզի դռնէն ելած պահուն, դրան վրայ գտնուած գերան մը գլխուն ինկաւ և ծանրապէս վիրաւորեց։ Սայլապանն անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրուեցաւ։

—Ի Սամաթիա Սուլու Մանաստըր տան մը մէջ միայնակ բնակող 95 տարեկան ծերունի մը նախընթաց գիշեր վառարանին վրայ ինկաւ և ծունկերէն մինչեւ կուրծքը բոլորովին այրելով, մեռաւ։

—Թուրք լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Կէլիպօլուի Քէշան գաւառակին բնակիչներէն Արիսթիտի, որ անվայել խօսքեր բրած ըլլալով հինգ տարւոյ չափ առաջ Հռոդոս ղրկուած էր իբրեւ բերդարգել, ազատ արձակուած է այսչափ պատիժ բաւական համարուելով։ Յորդորներ եղած են իրեն որ յետ այսօրիկ այդ տեսակ ընթացքի մէջ չգտնուի։

—Ադրիանուպոլսոյ կուսակալն արտօնութիւն խնդրած է Բ. Դռնէն 20,000 ոսկի ծախսել, ուտեստ և սերմ համար արմտիք բաշխելու նահանգին բնակչաց ոմանց, որք երաշտութիւններէ վնասուած են։

—Հաքիքաթ կ'իմանայ թէ ռուսահպատակ Մաճարօֆ և Ալէքսանտրօֆ, որք ի Գըրգքիլիսէ մարդ վիրաւորած ու սպաննած ըլլալնուն համար բանտարկուած էին, բարձրագոյն ներման արժանացած են, պայմանաւ որ յետ այսօրիկ բնաւ ի Թուրքիա ոտք չկոխեն։

—Պրուսայի կուսակալ Մահմուտ փաշա, որ հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինեալ և շաբաթ օրն իւր պաշտօնատեղին գնացեր է։

—Բժշկական նախնական վարժարանին ներքին սպայներէ տեղակալ մը աշակերտ մը գանակոծած ըլլալով, օրինաց տրամադրութեան ենթարկուեր է ձեռնհաս իշխանութեան կողմէ։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ
ԲԵՐԱՅԻ

Այս գիշեր, բարձր դասու երեկոյթ։ Ներկայացուելիք խաղն է

ՍԷՎԻԼԻ ՍԱՓՐԻՉԸ
(LE BARBIER DE SEVILLE)

յորում Օր. Վիլլըրէ պիտի կատարէ Ռոզինի դերը և Պ. Ֆօրրէ՝ Ֆիկառոյի դերը։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԳԱՀԻՐԷ, 15 փետր. — Եգիպտական կառավարութիւնն որոշեց Եգիպտոսի դատական խորհրդական անուանել Պ. Սքօթ դատաւորը։

ՓԱՐԻԶ, 15. — Թան և Լէյթ-Բէ գոհունակութեամբ կ'ընդունին Ռուտինի մարքիզին հիմնագիրը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ, 15. — Օրինագիծ մը մատուցուեցաւ Երեսփոխանական Ժողովոյն՝ խնդրելով որ Միացեալ-Նահանգաց մէջ արծաթ դրամները ազատօրէն կտրուին։

ՄՈՍԿՈՒԱ, 12. — Ֆրանձ Ֆէրտինանտ արքիդուքս ներկայ գտնուեցաւ Մոսկուայի ընդհանուր կառավարիչ Տօլկօրուգով իշխանին կողմէ տրուած հացկերոյթին։ Իշխանը բաժակ պարպեց Ֆրանձ Յոզէֆ կայսեր կենաց. արքիդուքսը պատասխանեց բաժակ առաջարկելով Զարին կենաց։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՓԵԹԵՐՍՊՈՒՐԿ, 16. — Կառավարական «Հիւսիսային Գործակալութիւնը» կը ծանուցանէ թէ Ֆրանձ Ֆէրտինանտ արքիդուքս մեկնած է Փեթերսպուրկէ՝ իրեն նկատմամբ եղած համակիր և փայլուն ընդունելութենէն չափազանց ուրախ և գոհ։

ՓՐԱԿԱ, 16. — Հին չեխերու կուսակցութեան պատկանող 400 վստահելի անձերէ բաղկացեալ Ժողով մը միաձայնութեամբ ընդունեց Պ. Ռիկէրի խմբագրած ընտրական յայտագիրն. Ժողովը գործադիր մասնաժողովին յանձնեց Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովոյ ընտրելեաց անուանումը։

ՌԻՕ ՏԷ ԺԱՆԷՅՐՕ, 16. — Սահմանադիր Ժողովն երկրորդ ընթերցմամբ ընդունեց Պրազիլիոյ Հանրապետութեան Սահմանադրութեան օրինագիծն։ Հանրապետութեան նախագահին ընտրութիւնն հաւանօրէն յառաջիկայ շաբթուն պիտի կատարուի. Գլխաւոր ընտրելիներն են՝ Պ. Պ. Ֆոնզէքա (արդի պետն գործադիր իշխանութեան) և Մորալէս։

ՓԱՐԻԶ, 16. — Գեղարուեստից Ակադեմիային նստին մէջ, նախագահը կարդաց այն նամակ որ պատկերահան Մէսոնիէի մահուան առթիւ յանուն Գերմանիոյ կայսեր զօրավար Վէտէլ միջոցաւ ուղղուած էր առ Պ. Հէրպէթ. Ակադեմիոյ ցկեանս քարտուղար Պառօն Լաբորտի յանձնուեցաւ Ակադեմիոյ շնորհակալիքը Վէտէլ կոմսին հաղորդել Ֆրանսայի հանրային կրթութեան և արտաքին գործոց նախարարներու միջնորդութեամբ։

ՔՕՓԷՆՀԱԿ. — Օրլէանի Հանրի իշխանը մեկնեցաւ դէպ ի Ռուսիա։

ՓԱՐԻԶ, 16. — Թան խօսելով Ռուտինի մարքիզին հիմնագրոյն վրայ, արտաքին քաղաքականութեան մասերուն մէջ չափաւորութեան և հաստատուն խոհականութեան նշան մը կը գտնէ, որոյ բացակայութիւնը ցաւ կը պատճառէր երկար ժամանակէ ի վեր։ Լէյթ-Բէ կ'ըսէ. «Հիմնագիրը կ'ապացուցանէ թէ Իտալիա իւր քաղաքական յանձնառութեանց հաւատարիմ կը մնայ. բայց առած մը կայ թէ «երաժշտութիւնն եղանակէն կախում ունի»։»

ՍՕՖԻԱ, 16. — Երէկի երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ, որք հանդարտօրէն կատարեցան, կառավարական ընտրելիներն ընտրեցան։ Սոֆիայի երեք ընտրելեաց մէջ կը գտնուի Ելմտական Նախարարը։ Պուլկար պատուիրակները Զարիպրօտ գացին՝ սահմանագլխոյ վէճի ներքեւ գտնուող կէտերը ճշդելու սերպ պատուիրակաց հետ համաձայնութեամբ։

ՄՈՍԿՈՒԱ, 16. (Ա. Հ. Գ.) — Կ'ըսուի թէ չինական զօրքերը ռուսական սահմանաց վրայ ամեն կարեւոր կէտերը գրաւած են։ Ի պատասխանի, ռուս կառավարութիւնն ալ հրաման ղրկած է շատ մը զօրք համախմբել Սունկարիի շրջակայքը։

ՊՈՐՍԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա 5 փետր.

[illegible] ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամս. [illegible]	110
3 » [illegible] »	22 90

[illegible]

[illegible]	21 14
[illegible] »	— —
[illegible]	21 14
[illegible] »	21 15
Թահվիլյաթը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	84 25
» » ժամ 5ին	85

[illegible]

փոխառութիւն A Սէրի	45 1/8
» B »	25
» C »	21 14

[illegible]

[illegible]	5 34
[illegible] Օսմ. »	9 25
[illegible] » »	6 25
[illegible] » »	4 35
[illegible]	520
[illegible]	79
Բաժնեթուղթ Լավրիոնի. Գ. Կ.	153

[illegible]

[illegible] ոսկի ... ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց »	87 18
Անգլիական ոսկի »	110 10
Մարք (գերմանական ոսկի) »	108
Իմփէրիալ »	90
[illegible] »	51 12
[illegible] »	7 74
[illegible] »	108 19
[illegible] »	[illegible]
Հինգնոց »	103
Մեթալիք »	101
Թասֆիյէ »	18 20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի... »	8—9
Ոսկւոյ [illegible] ղրշ.	20
Ոսկւոյ Թահվիլյաթի փարա	2
Ոսկւոյ երկաթուղիի սանթիմ	17½

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Բարիզ, 16 փետրվար, ժամ 3 վայր. 20 երեկոյ

[illegible] 3 %	95 70
» » 4 1/2 %	105 10
Օսմանեան [illegible]	19 52½
[illegible]	78 62½
» [illegible]	335
[illegible] Օթօման	623 75
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	145
[illegible]	823 75
Իտալական Ռանթ 5 %	94 92½
Հելլենական 5 %	459 50
[illegible] (1890)	428 75(*)

Եգիպտական միացեալ	497	50
Բանք տը Բարի	837	50
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	465	
Րիօ Թինթօ	575	
Մեռիտիանօ	695	
Չէք Լոնտրայի վրայ	25	22
Լոնտոն, 16 փետր. ժամ 6 վայր. — երեկոյ		
Անգլ. քոնսոլիտէ	97	3/16
Օսմ. » Սէրի Դ.	19	5/16
» » » Ա.	45	1/8
» » » Բ.	25	
» » » Գ.	19	5/16
Փոխառութիւն 1877	102	1/2
Բանք Օթօման	14	3/4
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	98	1/2
» առանձ. (բրիվիլէժիէ) 1890	94	5/8
Րիօ Թինթօ	22	7/8
Իսպանիոլ (փոխառ. Րօշիլտ)	101	
Հելլենական 5 %	89	3/4
Մօնոբօլ »	72	
Ռուսական 1889	99	3/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25	410
Վիէննա, 16 փետր. ժամ — վայր. —		
Օսմանեան երկաթուղի	37	
» Բէժիի բաժնեթուղթք	148	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	114	65
» Բարիզի »	45	52
Բերլին, 16 փետր. ժամ — վայր. —		
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20	32 1/2
» Բարիզի »	80	
Բուլղ. Թղթադրամ	238	25
Օսմանեան երկաթուղի	80	
Օսմանեան քոնսոլիտէ Սէրի Դ.	19	10
Բարիզ, 16 փետր. ժ. — վ. — երեկոյ		
Ֆրանսական Ռանթ 3 %	95	70
Օսմանեան քոնսոլիտէ Դ.	19	55
Օսմանեան երկաթուղի	—	—
Օսմ. Բէժի	335	
Բրիօրիթէ թիւրք	—	—
Օսմ. Մաքս. արժէթուղթ	465	
Բանք Օթօման	624	
Րիօ Թինթօ	577	50
Սօսիէթէ ժէնէրալ	143	75

ՀՐԴԵՀՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Հետեւեալ կանոնագիրն, որ կը վերաբերի հրդեհներն արգիլելու համար հարկ եղած միջոցներուն, վաւերացած է կայս. Իրատէով.

Յօդուած Ա.—Մայրաքաղաքիս և գաւառաց Թաղապետական կեդրոններու ու իրենց իրաւասութեան ենթարկեալ տեղերու մէջ կանոնաւոր ջրհաններ, դոյլեր, ակիշներ, կացիններ և այլ գործիներ պիտի գտնուին, որոց ծախքերը պիտի հոգացուին Թաղապետութեանց հասոյթներէն։ Այն տեղերու մէջ, ուր Թուլումբաւոր ջրհանկիրք չեն գտնուիր, Թաղապետութիւնք պէտք եղած Թուով ջրհանկիրներ պիտի գործածեն իւրաքանչիւրին օրական երկու հաց տալով։

Յօդ. Բ.—Թաղապետական պաշտօնեայք միշտ պիտի հսկեն եւ ուշադրութիւն ընեն որպէսզի հրդեհներու տեղի տուող կամ արծարծումը դիւրացնող նիւթեր, ինչպէս են փայտի տաշեղ, խոտ, յարդ եւն. անյարմար տեղերու մէջ չգտնուին։ Նոյնպէս՝ խոհանոցներու ծխնելոյզներուն ու վառարաններու խողովակներուն անմաքրութեան։

Յօդ. Գ.—Ծխնելոյզ մաքրողներն եւս կանոնաւոր վիճակի մը պիտի վերածուին, որպէս զի իրենց գործիները կանոնաւոր ըլլան եւ որոշեալ ժամանակներու մէջ Թաղերու մէջ պտոյտ մը կատարեն։ Քաղաքապետութիւնը հարկ եղած միջոցները ձեռք պիտի առնու որպէս զի տուներու եւ այլ շէնքերու ծխնելոյզներն ու վառարանի խողովակները որոշեալ ժամանակներու մէջ մաքրուին։

Յօդ. Դ.—Քաղաքապետութիւնն հրահանգ մը պիտի պատրաստէ ի մասին այն միջոցներու զորս տուներու կամ այլ շէնքերու տէարք ձեռք պիտի առնուն հրդեհներուն առաջքն առնլու համար ինչպէս նաեւ պաշտօնէից կողմէ ձեռք առնուելիք միջոցներու՝ հրդեհներն անմիջապէս եւ շուտով մարելու համար։ Այս հրահանգ Բ. Դրան պիտի մատուցուի ի վաւերացում։

Յօդ. Ե. — Հրդեհը պատահած տան կամ շէնքին մէջ բնակողներէն անոնք, որոց համար պէտք տեսնուի, հարցաքննութեան պիտի ենթարկուին ինչպէս նաեւ դուրսէն եղող այն անձերն, որոց վրայ կասկածներ ըլլան։ Հրդեհի հեղինակին ո՛վ ըլլալն հաստատուելէ յետոյ, եթէ հաստատուի թէ այդ անձ, թէ՛ դուրսէն թէ՛ ներսէն, թշնամութեամբ և կամ դիտմամբ պատճառ եղած է այդ հրդեհին, յայնժամ ոստիկանութեան կողմէ պատրաստուած տեղեկագրերով խնդիրն իմաց պիտի տրուի ընդհանուր դատախազներու, որպէս զի այդ անձին նկատմամբ օրինական տրամադրութիւնք ի գործ դրուին։

Յօդ. Զ.—Եթէ յետ քննութեան հաստատուի թէ խոհանոցներու և վառարաններու խողովակները մաքրուած չեն, մէկ Մէճիտիյէէն մինչեւ հինգ Մէճիտիյէ տուգանք պիտի առնուի այդ շէնքին տիրոջմէն կամ վարձակալէն։ Եթէ այդ ծխնելոյզները կամ խողովակները մաքրուած չըլլալով բռնկին, հրդեհ պատահի կամ ոչ, մէկ Մէճիտիյէէն մինչեւ հինգ Մէճիտիյէ տուգանք պիտի առնուի տիրոջմէն կամ վարձակալէն։ Այս տուգանքներ պիտի յատկանան հրդեհի համար հաստատեալ նպաստամատոյց սնտուկներու։

Յօդ. Է.—Եթէ հրդեհ պատահի այնպիսի տեղ մը ուր պէտք եղածէն աւելի քարիւղ կամ այլ դիւրավառ նիւթեր կը գտնուին եւ ատոնց պէտք եղածին պէս պահպանուելուն հոգ տարուած չէ, ոստիկանութեան տեղեկագրերով խնդիրն իմաց պիտի տրուի ի Կ. Պոլիս ընդհանուր դատախազաց եւ ի գաւառս տեղական դատարաններուն, որպէս զի այդ տեղերու տէարք կամ վարձակալք ըստ օրինի պատասխանատու ճանչցուին։

Յօդ. Ը.—Պարապ մնացած տուներու եւ այլ շէնքերու տէարք պարտաւոր պիտի ըլլան պահպանել զայնս հրդեհի տեղի տալու որ եւ է պատճառներէ։ Այդ կարգի տեղերու վրայ պիտի հսկեն Թաղերու իմամները, մուխթարները, պահապանները եւ Թաղին երեւելիք։ Եթէ վտանգ սպառնացող պարագայ մը նշմարեն ոստիկանութեան իմաց պիտի տան որպէս զի կառավարութիւնը պէտք եղածն ի գործ դնէ։

24 յունվար 1306

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ԵԴԵՍԻԱ, 10 յունուար

Տեղւոյս սրբազան Առաջնորդն, որ բաւական ժամանակէ ի վեր Վանքը կը բնակի, Ս. Ծննդեան տօնի առթիւ քաղաք գալով, գիշերային հանդիսաւոր Ս. Պատարագի մատուցմամբ՝ ժողովուրդը հոգեւորապէս մխիթարելէ՝ և տօնական աւուրց մէջ Ազգ. պաշտօնատարց և օտարազգի բարձրաստիճան անձնաւորութեանց շնորհաւորական այցելութիւնները յԱզգ. Առաջնորդարան ընդունելէ յետոյ, վերստին Ս. Սարգսի վանքը վերադարձաւ։

Նորին Գերապատուութեան մատուցած հանդիսաւոր Պատարագին՝ այս տարի ներկայ գտնուեցաւ հայ—բողոքականաց Պատուարժան Հովիւն, Պատ. Յ. Ապուհաճեան, ընկերակցութեամբ Խորհրդականաց ժողովոյ Ատենապետին և տեղւոյս երկուց ամերիկացի միսիոնարուհեաց՝ Միս Հանրիէթա Ուէստի և Միս Էտէլի Միլընկըրի, որք հայոց սրբազան արարողութիւնը տեսնելու փափաքնին կանխաւ յատկապէս հաղորդած էին Գեր. Առաջնորդին։

Պատուարժան հիւրերն՝ Հայոց եկեղեցիէն մեկնելէ յետոյ՝ ուղղակի Ժողովարան գնացին, ուր եւս Ծննդեան տօնին առթիւ՝ յատուկ հոգեւոր պաշտամունք և լուսավառութիւնք կային։

—Հայ բանտարկելոց շնորհուած կայս. Բարձրագոյն Ներման մասին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր շրջաբերական հեռագիրն՝ յունուար 6ի իրիկունը յԱզգ. Առաջնորդարան ժամանած լինելով, յաջորդ առաւօտ՝ ի լուր եկեղեցի համախմբեալ յոգնախուռն ներկայից՝ պատշաճաւոր բանախօսութիւն մ՚ընելով, Գեր. Առաջնորդն, կայս. շնորհն աւետեց և այս առթիւ ի բարեմաղթութիւն հրաւիրեց ժողովուրդը, որ սրտաբուղխ մաղթանօքներով մասնակցեցաւ՝ բանախօսութենէն յետոյ՝ Օսմ. Գահուն յարատեւութեան, բարեգորով Օգոստափառ Սուլթան Համիտ Կայսեր Թանկագին կենաց և Նորա լուսամիտ Նախարարաց համար կարդացուած գոհաբանական բարեմաղթութեանց։

Սոյն կայս. շնորհի տպաւորութիւնն՝ Տօնական ուրախութեանց հետ զուգորդեալ՝ անհուն բերկրութեամբ լցոյց ժողովուրդը, որոյ զգացմանց իբրեւ Թարգման, նոյն օր, Գեր. Առաջնորդի, Երեսփ. և Քաղ. ժողովոց Ատենապետաց ստորագրութեամբք գոհութեան հեռագիր մ՚ուղղուեցաւ յԱզգ. Պատրիարքարան։

—Անցեալ շաբթու տեղս ժամանեցին Վսեմ. Ֆէրիք Օսման Սըտգի փաշա՝ Դամասկոսէ և Վսեմ. Նազըմ փաշա՝ Մարաշէ, որք յատկապէս պաշտօն ունէին քըննելու հանգամանքն սյն խնդրոց, որ ժամանակէ մ՚ի վեր ծագում առած էին քաղաքս գտնուող Վսեմ. Ֆէրիք Շէվքէթ եւ կառավարիչ Վսեմ. Հասան փաշաներու միջեւ։

—Ազգային մը, հայր քանի մը զաւակաց 3 օր անյայտ մնալէ յետոյ, խեղդամահ դիակը վերջացող տարւոյն վերջին օրը, դեկտ. 31ին, քաղաքիս մէջ եղած Հ. Աբրահամու լճին մէջէն գտնուեցաւ։

Գ. Կ. Ո.

ՏԱՐՏԱՆԷԼ, 27 յունվար

Հայ բանտարկելոց կայսերական բարձր ներման արժանանալուն համար, տեղւոյս ազգայինք ընդհանուր գոհունակութեան և բերկրութեան մէջ էին, և ըստ հրահանգի վիճակիս այցելու հովիւ Գեր. Հըմայեակ Սրբազանի, յունուար 25ի կիրակէ օրն այս առթիւ հանդիսաւոր պատարագ մատուցաւ ի ներկայութեան խուռըն բազմութեան և կառավարութեան Թարգման Նէշաթ էֆէնտիի, որ Վսեմ. կառավարչին կողմանէ փոխանորդաբար ներկայ կը գտնուէր նոյն աւուր հանդիսին։ Տեղւոյս քարոզիչ Արժ. Տ. Եղիշէ Ծ. վարդապետ Գալֆաեան նոյն օր սրտառուչ և ազդեցիկ քարոզ մը խօսելով ժողովրդեան՝ ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն Թանկագին կենաց և աւրեւշատութեան Օգոստ. Կայսեր մերոյ, առ որ ունկնդիր ժողովուրդն սրտագին մաղթանօքներով պատասխանեց։

Ցաւարտ Պատարագին հայ երիտասարդաց նուագախումբ Տոփիչ ընկերութիւնը վարժարանին սրահին մէջ Համիտիյէ քայլերգը կը հնչեցնէր և նոյն աւուր ընդհանուր զուարճութեանց ոգեւորութիւն կուտար, մինչեւ ժողովրդեան երեւելիք յԱռաջնորդարան դիմելով իրենց երախտագիտութեան և հաւատարմութեան ջերմ զգացումներն արտայայտող ձօն մի կը պատրաստէին յոտս կայս. գահոյից մատուցանելու համար։ Այս ձօն նոյն օրն իսկ յանձնուեցաւ յատուկ պատգամաւորութեան մը կողմանէ առ Վսեմ. կառավարիչ փաշան, որ սիրալիր ընդունելութենէ մը վերջ խոստացաւ ղրկել զայն ուր որ անկ է։

—Կէլիպոլուէ եկող արժանահաւատ ունկնդիրներէ կը տեղեկանանք թէ տեղւոյն երկու քահանայներն իրարու հետ գժտելով ծանրապէս՝ ժողովրդեան մէջ ցաւալի պառակտմանց տեղի տուեր են, մինչեւ իսկ եկեղեցին փակեր և արարողութիւնք դադրեր են, առ այս տեղեկագրուած լինելով վիճակին այցելու հովուին Գեր. Հմայեակ Սրբազանի, հրահանգ ղրկած է տեղւոյս Արժ. քարոզչին իւր հետ Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն մին առնլով երթալ ի Կէլիպոլու, և տեղւոյն վրայ քըննութիւններ ընելով զարժանն ի գործ դնել ազդուութեամբ, և եթէ հարկ լինի երկուքին քահանայներն ղրկել ի Պատրիարքարան։ Գալֆաեան Տ. Եղիշէ վարդապետ վաղը պիտի մեկնի ի Կէլիպոլու։

ԱՖԻՈՆ-ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ, 24 յունվ.

Հազիւ 2 1/2 ամիս եղաւ այսր հասնելս. տակաւին կանուխ էր ինձ համար գրել քաղաքիս նիւթական և բարոյական վիճակին վերայ, սակայն բացառիկ պարագայք պարտք մը դնելով վրաս՝ ստիպեցին զիս գրել ներկայս ափ յափոյ։

Որպէս յայտնի է տեղւոյս վաճառականութիւնը մեծաւ մասամբ աֆիօնի վերայ լինելով, ժամանակէ մ՚ի վեր մեծ ցրտութիւն և տխրութիւն կը տիրէ հրապարակի վերայ, աֆիօնի գնոյն օր ըստ օրէ տարօրինակ անկման առթիւ վաճառականք մեծամեծ վնասուց ենթարկուած են և այս վնասք մեծաւ մասամբ հայոց կը վերաբերին։

Բա՛ւ չէր գոցեն այս նիւթական վընաս, պէտք էր որ բարոյապէս ալ տուժէին։ Ամսոյս 14ին երկուշաբթի գիշերն անգորոյն և ժանտ մահուան գերանդին հնձեցյանկարծ Ըշըլեան բարեհռչակ գերդաստանէն մի չքնաղ ծաղիկ, զՄեծ. Մաքսուտ էֆ. որ հազիւ 22 գարուններ բոլորած յանմխիթար սուգ թողլով իւր ազնիւ պարագայքն ու քաղաքիս համայն ազգայիններն՝ իւր հետ գերեզման տարաւ նոցա գեղեցիկ յոյսերն։ Հետեւեալ առաւօտ հակառակ օդին տարօրինակ խստութեան և սառնամանեաց՝ վաղամեռիկ հանգուցելոյն յուղարկաւորութեան տխուր հանդիսին ներկայ էին քաղաքիս հայոց մեծագոյն եւ ընտրելագոյն մասն, կառավարական և ազգային պաշտօնեայք եւ այլք։ Ինձ տկարիս վիճակեցաւ հակիրճ դամբանականաւ ի վեր հանել վաղամեռիկ հանգուցելոյն անբասիր ու պարկեշտ կեանքն ու բարեմասնութիւններն, նա մանաւանդ նորա օրինակելի, հեզահամբոյր ու քաղցրիկ բնաւորութիւնն՝ որ վասն իրաւամբ ողբաց ի սրտէ քաղաքիս թէ՛ հայ և թէ՛ իսլամ ամբողջ ժողովուրդն։ Յետ եկեղեցական արարողութեանց դագաղն մեծաւ հանդիսիւ և խուռն բազմութեամբ ազգային գերեզմանատուն առաջնորդուեցաւ՝ ուր ամփոփեցաւ մարմինն իւր ընտանեաց դամբարանին մէջ։

Երկնային մխիթարութիւն կը հայցեմք Ըշըլեան գերդաստանի մեծապատիւ Տեարց և համայն պարագայիցն։

—Ազգային բանտարկելոց շնորհուած կայսերական ներման բերկրաւիթ լուրը հայծակի արագութեամբ քաղաքիս մէջ տարածուելով՝ անբացատրելի սրտագին բերկրանք և հոգեկան հրճուանք ու մխիթարանք ազդեց բոլոր հայոց որք երախտագիտական և նուիրական զգացմամբք ներկայ և ձայնակից եղան այն գոհաբանական աղօթից և ամենաջերմ բարեմաղթութեանց՝ որք կատարեցան անցեալ կիրակէ նորաշէն Ս. եկեղեցւոյ մէջ վասն թանկագին կենաց և բարօրութեան սիրեցեալ Հօր մեր Վեհափառ Սուլթան Համիտ կայսեր՝ որոյ հայրական անզուգական գթութեան և արդարասիրութեան շնորհիւ բազմաթիւ հայ ընտանեաց, ընդ որս և ողջոյն հայ ազգին տրտմութիւն ուրախութեան փոխարկուեցաւ։ Նորին կայսերական վեհափառութիւնը իւր սոյն բացառիկ և աննկարելի շնորհիւն բացարձակապէս և գործնականապէս ցոյց տուաւ իւր այրական անսահման գթութիւնն ու անհասանելի սէրն առ հայ ազգն՝ որ պանծանօք կ՚ըսեմք թէ, արժանի հանդիսացած է միշտ այսպիսի կայսերական շնորհաց՝ իւր դարաւոր և անխախտ հաւատարմութեամբն։

Մեզ հայոցս համար 1891 թուականին Տեառն մերոյ Ս. Ծննդեան տարեդարձը կրկնակի նուիրական և նոր դարագլուխ մ՚է։

Դ. Գ. Ս. ՓԻՇՓՕՇԵԱՆ

ՀՐՁԻԳՈՒԹԵԱՆ ԴԱՏ ՄԸ

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵՆԻ ԱՌՋԵՒ

Փետրվար 2, շաբաթ օր, երկրորդ անգամ տեղի ունեցաւ Համբարձում Էթմէքճեանի դատավարութիւնն, որ չորս ժամու չափ տեւեց. Ներկայ էր Անգլ. Թարգման Պ. Վօյ. ամբաստանելոյն փոխանորդներէն Գրիգոր էֆ. Ջօհրապ փաստաբանական գործով մը Իզմիր ուղեւորած ըլլալուն, իւր երկու պաշտօնակիցները միայն՝ Թէվֆիգ պէյ և Վռամշապուհ էֆէնտի ներկայ էին։

Վսեմ. Նախագահն, ամբաստանելոյն մի քանի հարցումներ ընելէ վերջ, կոչեց վկաներն, որք հետեւեալ կերպով պատմեցին եղելութիւնը.

«Դերձակ Նուպար և Օտապաշի Նշան կը տեսնեն Համբարձումի մաղազային վերայի պատուհանէն մուխ մ՚ելնելը, խոյն դրան կը մօտենան բայց գոց կը գտնեն. այն միջոցին կոչուած Մուխթար Էսատ էֆէնտիի հրամանով դուռը կը կոտրեն ու ներս կը մտնեն, հոն կը տեսնեն որ՝ Բէզէստէնին տակի գզրոցներէն, տեղ տեղ կրակ առեր կը բռնկի, որոյ վերայ գտնուած պահապան Գասպարի անկողինն ալ սկսած է վերմակովը վառիլ. արդէն հասած են գիշերապահներէն՝ Մէճիտ, Մուսթաֆայ և Հասան, հոն են նաեւ Գօմիսէր Հիւսէյին էֆէնտի, ոստիկան Տուրսուն և Մէճիտ էֆէնտիք. ամենքը միասին կ՚աշխատին հրդեհը մարել։ Դերձակ Նուպար և գիշերապահ Մուսթաֆայ ներքին մաղազայի երկաթեայ դրան տաքութենէն և բանալիին ծակէն տեսնելով որ ներսն ալ բռնկած է՝ կ՚ուզեն ներս մտնել, դուռը կղպուած է, փողոցէն դերձակ Գրիգոր և այլք կը պոռան «դրան վրայ պատուհան կայ, անկէ մտէ՛ք»։ Նուպար Բէզէստէնի վրայ կելնէ, բայց պատուհանը փեղկերով գոց կը գտնէ, այն ատեն կ՚ստիպուին կացին մը բերել և կոտրելով ներս մտնել։ Հոն կը տեսնեն մի քանի բաց սնտուկներ բռնկած, որք կը պարունակէին փայտէ և եպնեաւ ծըխափողեր, և մի քանի սաթեր ալ գետինը ցրուած, նաեւ կրակարան մը որոյ մէջ կրակ չկայ։ Հուսկ ուրեմն հրդեհը մարելէ ետքը, ոստիկանութեան պաշտօնեայք մաղազայի դրան քով պահապան մը դնելէ վերջ՝ հարցաքննութեան կը ցեռնարկեն և տեղեկագիրնին կը պատրաստեն։

Վերոյիշեալ վկաներէ դերձակ Նուպար և Միհրան կը յիշեն Համբարձումի աղայի մէկ խոստովանութիւնը եւս, որ կըսէ «Ա՛հ, ես գիտնայի այսպէս ըլլալը, ամենը մէկանց կը բռնկցնէի։»

Իսկ Էթմէքճեանի պաշտպան վկաներէն, Օտապաշի Նազարէթ եղբայրը Նշան, դերձակ Մկրտիչ, մեքենավար Ղեւոնդ և Պետրոս անուն անձանց վկայութիւնք եւս սա եզրակացութեան կը յանգէին.

Սոյն հրդեհին մանրամասնութեան տեղեկութիւն չունէին, բայց դէպքին քանի մը ամիսներ ետքը, Շուկայի մէջ զրոյց ելած էր իբր թէ ապահովագրութեան ընկերութիւնն ի նպաստ իրեն վկայելու համար, այժմ իւր հայրենիքը՝ Վան գտնուող դերձակ Կարապետի և սոյն Նազարէթի դրամ առաջարկած է։

Այս յայտարարութեան միջոցին, փաստաբան Շապուհ էֆէնտի՝ վկայներէն Նուպար և Նազարէթի վկայութեանց հակասութիւնները մատնանիշ ընելով, սոցա իբր սուտ վկայ հարցաքննուիլը պահանջեց, և ըսաւ «քանի որ, Ապահով. ընկերութիւնն միացած է ուրիշ նմանօրինակ հաստատութեան մը հետ, այս կը նշանակէ, վճարումները դադրեցնելու սկզբնաւորութիւն մը, հետեւաբար հօս ներկայացուցիչ ունենալու իրաւունք չունի. Նա եւս ճշմարտութիւնը երեւան գալու համար, Վանցի դերձակ Կարապետի վկայութիւնն հեռագրով առնուիլը կը խնդրեմ։»

Կլասքով Լընտըն ապահովագրական ընկերութեան ներկայացուցիչ Ցօֆնանէ էֆ. «Ընկերութիւնը կանոնաւորապէս կը շարունակէ իւր վճարումները, պաշտպան վկայից խօսքերուն վերջին պատրաստուած լինելն յայտնի է, քանզի ընկերութիւնը վճարեալ վկաներու արդէն պէտք չունէր, քանի որ, ներքին պատուհանին գոց, բանալիին իւր քով լինելը և ներքին մասէն դուրս հրդեհի ճարակիլն անկարելի լինելն ականատես վկաներով ինքնին հաստատուած է, հետեւաբար պաշտպան վկայից ըսածները չեմ ընդունիր։

Թէֆիք պէյ.—«Իրաւունք չունի ընկերութիւնը, դէպքէն վերջ տեղւոյն վայրը երթալ և իբրեւ հարցաքննիչ պաշտօնեայ, քննութեան ձեռնարկել. այդ միջոցին գրուած են նաեւ ամբաստանելոյն մաղազայի դրան բանալին և 9 կալուածատետրներ՝ յորոց եօթը հատն ետ դարձուցած են։

Ցօֆ. էֆ. — Ընկերութիւնը քանի որ դրամ պիտի վճարէ, իրաւունք ունի անմիջապէս քննութեան ձեռնարկել, իւր վնասը որոշելու համար, իսկ բանալի ու տետրակք, ամբողջութեամբ յանձնուած են դատարանի։ Ընդհ. Դատախազն եւս այս առարկութեանց մասին, օրինաց տրամադրութիւնքն յառաջ բերելէ վերջ՝ դատաւորք խորհրդակցութեան սենեակը քաշուեցան ու քառորդ ժամէ ետքը հետեւեալ որոշումը բերին.

«Ա. Վկայից ճշդութիւնն որոշել դատարանին կը վերաբերի, ուստի Նուպարի վկայութիւնն օրինաւոր նկատուելով՝ զայս և Օտապաշի Նազարէթ հարցաքննութեան ենթարկելու տեղի չկայ.

«Բ. Ապահովագր. սոյն ընկերութիւնն յաչս դատարանի սնանկացեալ չէ։

«Գ. Դերձակ Կարապետի վկայութեան Վանէն բերուելու հարկ չկայ.

«Դ. Ամբաստանելոյն տետրակներու ամբողջութեամբ դատարանի յանձնուած ըլլալն հաստատուած է։»

Հուսկ ուրեմն, լսուեցաւ հրեայ յանձնակատար Պարպլէի վկայութիւնն որ կ՚ըսէ «Լը Նոր գործարանէն փոխանակագիր մ՚ստացայ ուղղեալ առ Համբարձում, իրեն ներկայացուցի, «վաղը կը վճարեմ» ըսաւ, հետեւեալ օրը գացի, եւ եղելութիւնը տեսայ։»

Իսկ անգլիացի Պ. Պօրնէս Ապահով. բոլոր ընկերութեանց մասնագէտ քննիչը՝ որ ըստ հրամանի Կլասկով Լընտըն Ընկերութեան հրդեհին վայրը գնացած քննած և քարտէս մը պատրաստած էր, ներկայացուց զայն դատարանին և հաստատեց թէ հրդեհը ներքին մասէն դուրս ճարակելն անկարելի է։

Վերջապէս կանչուեցաւ պաշտպան վըկաներէն դերձակ Աւետիս որ հայրենիքէն նոր եկած ըլլալուն, բանէ մը տեղեկութիւն չ՚ունէր. Էթմէքճեանի գործի ընկեր Էտհէմ էֆ. որ ըսաւ թէ դէպքէն 4-5 ամիս առաջ բաժնուած էր Համբարձում աղայէն, և այն միջոցին հազիւ 750 ոսկւոյ ապրանք ունէր զոր 1000 ոսկւոյ ապահովագրած էր։ Համբարձում աղա յայտարարեց թէ Էտհէմ էֆ. ի դէմ վըստահութեան չարաչար զեղծման դատ բացած է. Էտհէմ երդմամբ վկայեց, իսկ հրեայ յանձնակատար Պարպլէ չ՚երդմնեցուեցաւ, քանզի Համբարձում աղա ասոր դէմ ալ դատ բացած և սա եւս ամբաստանեալ էր։ Նաեւ կարդացուեցան բացականերէն Մուխթար Էսատ և Գօմիսէր Հիւսէյին և Վան գտնուող Կարապետի վկայութիւնք, որք ուշագրաւ աւելորդ որ և է տեղեկութիւն տուած չէին։ Համբարձումի պահապան Գասպարի վկայութեան մէջ ալ, բրինձ առնելով տուն երթալն և վերադարձին եղելութեան իմանալն ամփոփուած էր. Գառնիկ էֆ. Սեբովբեան հիւանդ ըլլալուն չէր կրցած ներկայ գտնուիլ. իւր վկայութիւն չ՚կար դացուեցաւ։

Այս միջոցին ժամը երեկոյեան 11ն էր եղած. ուստի ատեանը վերջաւ և դատին շարունակութիւնը փետր. 13 չորեքշաբթի օրուան յետաձգուեցաւ։ Մ. Տ.

ԱՆՀԱՆԴԱՐՏ ԿԵԱՆՔ ՄԸ

Դարուս ամենամեծ երկրախոյզներէն մին՝ Ռիչարտ-Ֆրանսիզ Պիւրթօն, անցեալ հոկտեմբեր 20ին մեռաւ ի Թրիեսթ, ուր անգլիական հիւպատոս էր։ Իւր ճամբորդութիւնները, մանաւանդ յԱփրիկէ ըրած գիւտերը զինքը անմահ երկրախոյզներու կարգը կը դասեն, ինչպէս իւր բազմաթիւ երկասիրութիւնք մեծ լեզուագէտ և լաւագոյն գրագէտ մ՚երեւան կը բերեն յանձին իւր։ Գիտցած լեզուներուն թիւը երեսունի կը հասնէր։ Մի քանի բառով նկարագրենք իւր կեանքը որ արժանի է ուսումնասիրութեան։

ՊԻՒՐԹՕՆ ծնած է 1821 մարտ 19ին, ի Պարհէմ-Հավզ, Հէրցի կոմսութեան մէջ։ Ի տղայ տիոց Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Զուիցերիոյ և Իտալիոյ մէջ ճամբորդելով բազում լեզուներ ուսաւ։ Օքսֆորտի Թրինիթէյ-Քօլէճէն ելնելով՝ 1842 յունիս ամսուն Հնդկաստանի Անգլիական ընկերութեան ծառայութեանը մէջ մտաւ։ Ի Հնդկաստան, Ինդոս, Մուլթան, Պէլօք և Պրահուի երկիրներն այցելելով զանս մանրակրկիտ ուսումնասիրեց և բազում աշխատասիրութիւններ և քերականութիւններ հրատարակեց այդ երկրաց մէջ խօսուած լեզուներուն վրայ։ Այդ եօթնամեայ գործօն կեանքէն յետոյ աչքի ցաւէ տառապելով, յԵւրոպա դարձաւ։

1855 ին անգլիացի Սբիք և Հնդիկ Ստրուայան ու Հէրն տեղակալաց հետ Սօմալիներուն երկիրը գնաց, գեռ եւրոպացւոց փակ մնացած Հարրար քաղաք թափանցելու մասնաւոր նպատակաւ, և յաջողեցաւ զառաջինն գաղտնալի այդ քաղաքին մանրամասն նկարագրութիւնն ընել, թէեւ անապատին մէջ ջրոյ և մնդոյ պակասէն խիստ նեղուեցաւ, եւ ի Պէրպէրա բնիկներէն յարձակում մը կրեցին, յորում Ստրուայան սպաննուեցաւ և Պիւրթօն ու Սբիք ծանրապէս վիրաւորուելով հազիւ կրցան խոյս տալ։ Ապա Խրիմ ղրկուեցաւ իբրեւ պետ անկանոն հեծելազօրաց բըպայակոյտին։

Դարձեալ Լոնտոնի Ընկերութեան յանձնարարութեամբ Ափրիկէի կեդրոնական երկիրը խուզարկելու գնաց Սբիք հարիւրապետին հետ, և անդ Թանկանիքա կամ, ըստ Արաբաց Ուճիճի լիճը գտնելու բաղդն ունեցաւ. յետոյ տենդէ բռնուելով չը կրցաւ աւելի յառաջ երթալ։

1860 ին՝ Միացեալ Նահանգները մէկ ովկէանէն միւսն անցնելով, Մորմոնաց երկիրը և Գալիֆօրնիան այցելեց։

1861 ին իւր զինուորական շրջանն աւարտելով՝ ամուսնացաւ, և Պիաֆրայի հիւպատոս կարգուելով Գամերուն լերան վերելքը կատարեց։

1863 ին Ձան մարդակեր ժողովըրդեան երկիրն այցելեց, նոյնպէս քաղաքական դժուարին պաշտօն մը կատարեց Տահոմէյի թագաւորին քով։

1864 ին Սաօ-Բաւլօյի (Պրէզիլիա) հիւպատոս անուանելով՝ Արժանթեայ հանրապետութիւնը, Զիլին և Բերուն շրջեցաւ, Լա Բլաթա և Բարակուէյ գետերուն մինչեւ ակունքը գնաց և Բամբա ու Անտեան լեռները խուզարկեց։

1868-1872՝ ի Դամասկոս հիւպատոսի պաշտօն վարելով, Սուրիոյ ամեն կողմն այցելեց. Ց՚Անգլիա վերադարձին Իսլանտա կղզին գնաց և վերջ ի վերջոյ Թրիեսթէի հիւպատոս եղաւ։

1876 և 1877 տարիներուն Միտիանը շրջեցաւ և 1882 ին Քամերոն հրրամանատարին հետ այցելեց Ոսկւոյ Ափանց դաղթականութիւնը (Հիւս. Կինէ)։ Իւր վերջին ճամբորդութիւնը կատարեց 1885 ին ի Մարոք։

Մենամարտի և ձիավարժութեան մէջ խիստ վարժ լինելով, մարմնամարզի մեծ վարպետ մ՚էր։ Իւր ճամբորդութեանց մանրակրկիտ նկարագրութիւնը գրած և գրական շատ գործեր ալ թողած է, ի միջի այլոց Քամոէնսի և Հազար ու Մէկ Գիշերներու թարգմանութիւններն։ Վ. ԳԱԼՐԱՔՃԵԱՆ

ՕՆՆԻԿ ՍԱՐԸԵԱՆ
ԵՒ
ԲԱՐԹԻԿ ԹԱԹԱՐԵԱՆ
ԴԵՐՁԱԿ ԵՒ ՇԱՊԿԱԳՈՐԾ

Պատիւ ունին ծանուցանել իւրեանց արգոյ յաճախորդաց թէ այս անգամ նոր մասնաճիւղ մը բացած են ի Բերա Մեծ փողոց, Կալաթա-Սէրայի քով.

Աշխատանաց յաւելութիւնը, ձեւի ճաշակաւորութիւնն, ինչպէս նաեւ գնոց չափաւորութիւնը պիտի գոհացնեն անդ դիմողները։ 866 3—5

ՏՕՔԹՕՐ
ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԴԱՐՄԱՆ
ուղեղի, ողնածուծի եւ բովանդակ ջղային դրութեան վերաբերեալ ախտից
Ամեն օր, յետ կէսաւուր 236
Ի Բերա Պէքեար փողոց Թիւ 9

ԻԼԱՆ

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

307 սէնէսի մարտընտան իթիպարէն մագթուէն իհալէ օլունմադ իւզրէ մէվզըի միւզայէտէյէ գօնուլան բուսուտմթտան Տէրսաատէթ վէ պիլատը սէլասէ բէնտին վէ գօթուրա վէ մարուֆ սուլար բուսումնին թէգարրուր իտէնէք պէտէլլէրի հատտը լայըգինը պուլունդու հալտէ շուպատըն 18ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ վէ 19ընճը սալը կիւնիւ իհալէի գաթիյէսինին վէ թուզիյա բուսուսու իյէ էժանէթ տաիրէսի բաշուճճըլըդըընտ շուպատըն 20ինճի չարշէնպէհ կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէ վէ 21ինճի բէնշէմպէհ կիւնիւ իհալէի գաթիյէսինին իճրա վէ Եւին էօնիւնտէ քեալին էմանէթ մալի պարազալար իլէ սէրկի մաշլինին վէ հաթմայ չէքիլէրի բուսուսը իլէ տէվայիրի պէլէտիյէ բաշըճճըլըգլարընըն վէ սայիր բուսուսթ միւթէֆէրրիգանըն տախի պէտէլլէրի հատտը լայըգընը պուլունտուղու հալտէ շուպատըն 25ինճի բազար իրթէսի կիւնիւնտէն 28ինճի բէնշէմպէհ կիւնիւնէ գատար միւտտէթտէ բէյտերբէյ գարարը գաթիյէրինին իճթասը մուգարրէր պուլունտուղընտան թալիպ օլանլարըն թարիխի իլանտէն իթիպարէն հէր կիւն Շէհր Էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ վէ բէլլիյէրինին գալայըլի գըմէթինտա 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէմինաթ ագճէլէրինի թէսլիմ իթմէլէրի վէ իհալէի գաթիյէ իչին թային օլունան կիւնլէրտէ միւթէպէր քէֆիլլէրինի տախի պէրապէր կէթիրմէլէրի իլան օլունուր։ 598
3 շուպաթ 306 1—3

ԻԼԱՆ
—
ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԷՐԻ
—
Շքօտրա Ֆըրքասընտա պուլունան ասաքիրը Շահանէ իչուն միւպայեաը լազըմ կէլէն էրզագը մալիւմէնին իթմամընա թալիփ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
4 շուպաթ 1891 877
Նօ. 18 1—3

ԻԼԱՆ
—
ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԷՐԻ
—
Նիզամիյէ խազինէսինտէ պուլունան ֆապրիգալար լազըմէսի իչուն միւպայեա օլունաճագ Երէյլի մատէն քէօմիւրլերինին իթմասընա թալիփ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէյէնլէրին թարիխը իլանտէն իթիպարէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
4 շուպաթ 1891 878
Նօ. 19 1—3

Օ ՑԱՊՈՒՔ ՌԷԻՒՆԻ

350 ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ 350 (ՊՈՆ ՄԱՌՇԷԻ ՔՈՎ)

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

1881 ՅՈՒՆՎԱՐ 14|26, ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

Այս մեծ վաճառումը որ երկար ատենէ ի վեր պատրաստուած է, մասնաւորապէս շահեկան պիտի ըլլայ։ Պատուարժան հասարակութիւնը տեսած չէ երբեք այսքան ղանազանութիւն ապրանաց (որոց ցուցակն ի ստորեւ) և այսքան աժան գներով։ Այն զոհողութիւնները զորս յանձն առած ենք մեր ամբողջ ապրանքները վերանորոգելու համար, թոյլ կուտան մեզ իրաւամբ զարմանալի գներով վաճառել մեր բոլոր ապրանքները։ Ուստի կը հրաւիրենք հասարակութիւնն ուշադրութեամբ այցելել մեր վաճառատունն, այս միակ առիթէն օգուտ քաղելու համար։

ՑՈՒՑԱԿ ԱՊՐԱՆԱՑ

Մետաքսեղէնք ու Թաւիշ, Պատաբօլամ, ամերիկեան կտաւ, Քաէթօն կարասեաց համար, Պասմա, Մեռինօս, զանազան կերպասք, գուլպաներ, փողկապներ, հովանոցներ, ձեռնոցներ, բաղնիքի հագուստներ, ժեռսէյներ, Ֆանելաներ, թաշկինակներ, անձեռոցներ, սեղանի սպասներ, կանանց, յատուկ ներմակեղէններ, անկողնոյ ծածկոցներ, Քառակներ, հատուէտ նիւթեր և հազար տեսակ ապրանքներ։

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ ԶԵՂՁ ԺԵՐՍԷՅՆԵՐՈՒ ՆՐԱՅ

ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ — ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Վաճառումնք կ՚սկսին երկուշաբթի 14/26 յունվ. 91

ԶԱՆԱԶԱՆ ԱՌԻԹՆԵՐ

Շրջազգեստի համար բրդեղէն կրկին լայնութեամբ, 4 ու կէս ղրուշի տեղ 2 ղրշ. 30 փարայի։ Պասմա, 2 ղրուշի տեղ 1 ղրուշ 10 փարայի։ Ժեռսէյ զուտ բուրդ, կէս գին։ Կարմիր Ֆլանէլ, 3 ու կէս ղրուշի տեղ 2 ու կէս ղրուշի։ Մետաքսեայ Բելիւշ, 14ի տեղ 10 ղրուշ։ Պատաբօլամ, 40 ետրատն 54 ղրուշէն սկսեալ Ամերիկեան կտաւ, 24 ետրատն 28 ղրուշ։ Ֆլանելէ ժիլէ զուտ բուրդ, հատը 7 ղրուշէն սկսեալ ձոխ հովանոցներ, 16 ղրուշինցէն սկսեալ։ Անդրավարտիկ, 14ի տեղ 10 ղրուշ։ Սեղանի անձեռոց, 32ի տեղ 22 ղրուշ երկոտասանեակը։ Կտաւեղէն շապիկ մարդու համար, 22ի տեղ 12 ղրուշ։ Ֆլանելէ շապիկ 10 ղրուշէն սկսեալ։ Թաշկինակ, երկոտասանեակը 10ի տեղ 7 ղրուշ։ Կանանց համար ներմակեղէններ կէս գնով։ Քաշ—գօսան, գոյնզգոյն, 6 ղրուշ։ Բրդէ բազմատեսակ շալեր, 18ի տեղ 14 ղրուշ։ Վիճիէ կտաւ, 3 ունկիոնցը 2 ղրուշ 20 փարայի եայլն։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

37

ՆՈՐԹՇ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 10,075,212
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 2,170,355

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,781,300
ՀԱՍՈՅԹ 1889 ՏԱՐՒՈՅ 989,400

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ հաստատած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած բաւական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև եթէ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնելու ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 22 և 22 կ' սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ ի. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

ԼԱ ՌՈՒՍԱՆԷԶ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի 1837

Կեդրոնատեղի՝ 18, Սէն-Մառք փողոց, Բարիզ

Դրամագլուխ,	4,000,000	Գանձելի հասոյթք և պահեստի դրամ	3,900,000
Տարեկան հասոյթ	1,150,000	Վճարեալ վնասներն իբր	30,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ կ'ալուածներ, վաճառք և կարասիք, նպաստաւոր պայմաններով և չափաւոր գներով։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ի գրասենեակ ընդհանուր գործակալութեան, Ղալաթիա, Մահմուտիյէ փողոց, Թիւ 2, Ճէրէմեան խան, Գամինտայի Պանդային դիմաց։

25

Ընդհանուր գործակալք Թուրքիոյ **ՍԻՄՈՆ ՔԱՑՍԷՐԼԵԱՆ և Ընկ.**

Marque de Fabrique

ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆ

ՇՔԱԴՐԱՄ ստացած 1883ի Ամստերտամի միջազգային ցուցահանդէսէն և 1889ի Բարիզի Տիեզերական ցուցահանդէսէն։

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՀԻՒԹ

խայծղանի, որուն բոլոր բուժիչ յատկութիւնները կը պարունակէ, մինչդեռ խայծղանի իւղը պատրաստութիւնք Կուտրօն Վէրնի հոտն ու համը միայն քիչ մը ունին։ Այս խայծղանի մէկ չափը՝ պատիճ մը (ֆլաքոն) բոլոր ազդեցութիւնը կ'ընէ։ Սակայն կարելի է օրը մինչեւ 20 հատ Կուտրօն Վէրն առնուլ առանց վնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան պատիճք աղեաց վտանգաւոր գրգռում մը յառաջ կը բերեն։

Անհամեմատ աւելի ազդեցիկ և դիւրամարս խայծղանի իւղէն Բերէ պատրաստութիւններէ, ԿՈՒՏՐՕՆ ՎԷՐՆԻ հեղուկը կը ծախուի սրուակով, մէկ ու կէս Ֆրանքի, 20 լիտր ջուրի հետ խառնուելու բաւականաչափ։ Աւելի մեծ սրուակները 2½ Ֆրանքի։ 202

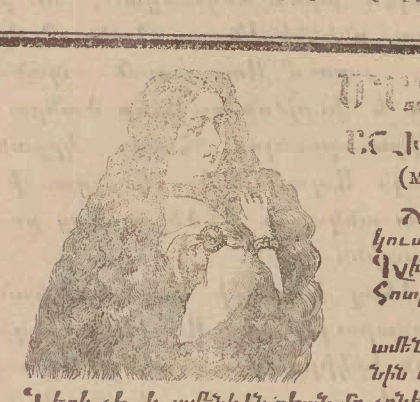

ՄԻՍԻԶ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻ

ՏԻԵԶԵՐԱՀՌՉԱԿ ՄԱԶԻ ՆՈՐՈԳԻՉԸ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ճերմակ ինկած մազերուն գոյն, փայլ ու կեանք կու տայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, ոյժը և աճումը։ Գլխու թեփը շուտ մը աներևոյթ կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

«Մէկ շիշը կը բաւէ։» Այդ փորձը ունեցան ամէնքը որոնց մոխրագունած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան, «Ներկ չէ, և ամէնևին զեան մը չըներ։ Եթէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենացդ մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր Միսիզ Ս. Ա. Ալլէնի Համաշխարհային Մազի Նորոգիչէն. (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։ Կը վաճառուի ամէն սափրիչներու, անուշ իւղագործներու և անգղիացի դեղագործներու քով։

Մեծաքանակ վաճառում Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը Եէնի ճամի փողոց Թ. 18 և ի Ղալաթիա Եուքսէք քալտըրըմ Խամոն Քարուանայի քով։

Փոքրաքանակ վաճառում ի Պոլիս Բ. և Հ. Քիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը՝ կամուրջի գլխաց Թիւ 17, և ի Բերա Մեծ փողոց Թիւ 433, Իգլտօսի անուշահոտութեանց վաճառատունը։

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (Գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Բարիզ, 8, Պուլվառ Մօնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

PASTILLES DIGESTIVES.—Այս շաքարները Վիշիի մէջ պատրաստուած են Ջերմուկներէն ելած աղով, ախորժահամ են և վստահ դարման մ'են դժուարամարսութեան դէմ։

SELS de VICHY pour BAINS.—Այն անձանց համար որք չեն կրնար Վիշի երթալ։

Կեղծէն զգուշանալու համար, սոյն դեղերուն և շիշերու վրայ պահանջել ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ դրոշմը։ Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ գլխաւոր դեղագործաց քով։ 596

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՒԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՈՒՐԻ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Օր	Ժ. Ռ.Ե.	Եւրոպ. ժամը	Ուղեւորութիւն
Բշ.	4.16	Եր.	Օտեսա
Գշ.	5.17	5 Եր.	Ալեքսանդրիա
Դշ.	6.18	10 Առ.	Անատոլու
Դշ.	6.18	10 Առ.	Սեվաստոփոլ
Եշ.	7.19	2 Եր.	Օտեսա

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Գործակալութիւնն Ռուսական ընկերութեան ի Քիւրէճ Գաբու։ 26

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ—ՈՅԺ—ԿՈՐՈՎ

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԻ.—Վերջին քսան և հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է թէ այս դեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆՆ է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս բուժելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, քնատութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան վաղահաս կորուստ, և առնական ոյժերու կորուստէն յառաջ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուժէ դժուարամարսութիւնը, ջղային և սրտի հիւանդութիւնները, լեարդի և երիկամանց հիւանդութիւններն, արեան շրջանի բոլոր խանգարումները. ընդհանուր հիւծութիւնն և աղքատարիւնութիւնը. կը կասեցնէ կենսական ոյժերու ամէն կորուստ որ յառաջ եկած է ու եւ է պատճառէ։

Ջղային տկարութեան և սոսկ հեռեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական և մնայուն է. Մելամաղձութեան զգացումներն և ախտանիշք կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՔԹՕՐ ԼԱԼՕՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ և ուղեղային գոյացութիւն կ'առեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական ելեկտրական տարրը, փոսֆորն, որ ուղեղին կեդրոնական ճշմարիտ գոյացութիւնն է. Առնական կորովը կը կենդանացունէ մարդկային ամբողջ դրութեան մէջ, մարմնոյն և մտքին տալով հաստատուն և առոյգ առողջութիւն մը. այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւնները կատարել վստահութեամբ և գոհունակութեամբ։ Ախորժաշահ է, կը զտէ և կը նորոգէ արիւնն և նոր առողջութիւն մ' կու տայ ուղեղին, ջղային դրութեան և մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրէն իսկ, ջղային դրութեան և մտաւորական կարողութեանց նշանաւոր յաւելմամբ և կորովի և բարօրութեան զգացմամբ մը որ վաղուց հիւանդը կորուսած էր։ Մարսողութիւնը վերանորոգուած է, Ախորժակը հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Աղեաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կը կատարուի։ Քունը կը լինի հանդարտ և կազդուրիչ։ Դէմքը կ'ակի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչերը շողուն կը լինին, մորթը պայծառ և առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը ոյժ կ'առնուն։

Զգուշացէք սուտ նմանութիւններէն։ Տօքթօր Լալօրի ճշմարիտ Ֆոսֆոտինը պարունակող ամէն շիշերուն մէջ որք բրիտանական կառավարութեան դրոշմը կը կրեն ու բառերով Dr. Laiors' Phosphodyne, London, England փորագրուած։ Այս դեղին անհետ յաջողութիւնն յառաջ բերած է բազմաթիւ վտանգաւոր և վնասակար կեղծեր։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ ներկայացուցչին քով,

601

Մ. ԷՏՄՈՒՆՏՍ ԳԱՐՈՒՆԵԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց Վ. [illegible], պահականոցին քով, կայսրան Թրամվէյէն, 95 և 97։

ԴԱՄԻԱՆՈՍ ՓԱՓԱԶԵԱՆ

211, Կ. ՊՈԼԻՍ՝ ՄԱՀՄՈՒՏ ՓԱՇԱ 211

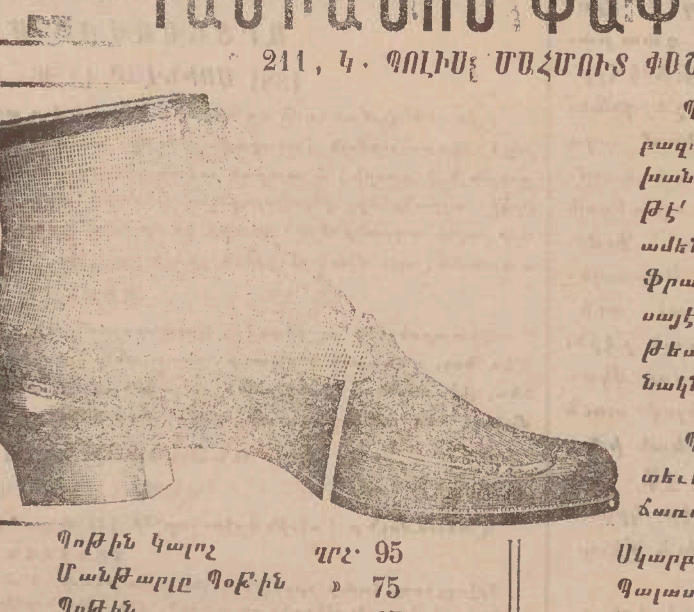

Պատիւ ունի ծանուցանել իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ, իւր խանութին մէջ կը պատրաստուին թէ՛ արանց և թէ կանանց յատուկ ամէն տեսակ գեղեցիկ կօշիկներ Ֆրանսական նիւթերով և Ֆրանսայէ բերուած վերջին նորաձեւութեանց համապատասխանող օրինակներու համաձայն։

Պատրաստուած կօշիկները հետեւեալ վերջին գներով կը վաճառուին.

Պօթին կալոշ	Ղրշ. 95	Սկարբին	Ղրշ. 52
Մանթարլը Պօթին	» 75	Պալատական կալոշ	» 45
Պօթին	» 67	Կանանց մուճակ	» 35
Մոյկ	» 140	Կանանց սկարբին	» 40
Մոյկ և կալոշ	» 130		

Ապսպրուածներուն վրայ տասը դրուշ յաւելում կլլայ։ (203)

ՅՈԴԱՑԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺՈՒԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼԻ ԼԻԹԻՆ Ալէ հատիկները, փոքր քանակութեամբ առնելով, քիչ ատենուան մէջ կ'անհետացնեն աւազն և քարը (մէզին հետ մէկտեղ քշելով միւս անլուծելի նիւթերն ալ)։ Ասով է որ անչափ ազդեցիկ են վերոյիշեալ հիւանդութեանց դէմ։

ԼԸ ԲԷՏՐԻՒԼ ԵՒ ԸՆԿ. ի Բարիզ, եւ դեղատանց մէջ։ 852

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

Կ. ՆԱՎՈՒՐՍԱՆ ԵՒ Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ընկ.
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՓՈՒ, ՋԷԼԱԼ-ՊԷՅ ԽԱՆ, Թ. 10
ԳՆԵՐԸ ՈՐՈՇ

THÉ ECONOMIQUE — MARQUE DÉPOSÉE

Երկար ժամանակէ ի վեր հաստատուած սոյն վաճառատուն, որ տու ինքն ուղղել յանձնարարութեանց փութանակի կատարմամբ և գաւառաց հետ հաստատած բազմաճիւղ յարաբերութեամբքն արդէն մեծ համբաւ հանած և իրաւամբ կը վայելէ հասարակութեան համակրութիւն, վերջերս Ճավայէն բերել տուած է մեծ քանակութեամբ և զանազան տեսակ ազնիւ ու գերընտիր թէյեր, ինչպէս նաեւ այլ և այլ մեծութեամբք և ձեւերով նկարազարդ տուփեր (քանալիներովն հանդերձ), որք փարիզի վերջին ցուցահանդէսին մէջ արժանացած են առաջին կարգի մրցանակի եւ գեղարուեստական [illegible] հրաշակերտներ կրնան համարուիլ։ ի միջի այլոց մեր արդոյ յանձնարարութեան երբ Լազանդի [illegible] ծառայելու գերապատուած [illegible] ընծայելով։

Վաճառատունս այցելու պատուելի բնոց ամեն կարգի անձինք անհոգանալիս գոհ պիտի մնան գնոց չափաւորութենէն և աժանութենէն՝ ինչպէս նաեւ ձեւաւոր առաթիւ բերուած թէյերու ճաշակաւորմար ընտրութիւններէն։ 199

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեան, այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մ'է զուտ բուսեղինաց, է զօրաւոր և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիքական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնն և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնն երաշխաւորեալ է նորա անհամար արդիւնքը ստոյգ գիտութեամբ։ Այս ֆիզիքական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անվրդովելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն. որոց առ անուններըն տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտն ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուսեալ մահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և աղբիւրներու ծակոտիներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղը կը ջնջէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնն և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվնաս և անխափան է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգաց համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Պոլսոյ։ 210

ՇԻՐՔԷԹԻ ՀԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1891 Յունուար 19 Շաբաթ օրէն սկսեալ մինչև Մարտ 1

(Բացի կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւուց երթեւեկութիւն Ժ. Պ. Թ

1 40 Ենիմ. Մեզգ. Պէյ. Թարբ. Ենիք. Սթէնիա Պօյաճ. Ռ. Հիսար (Արնավուտգիւղի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 38
2 25 Ենիմ. Մեզարբ. Պէյլիք. Թարաբ. Ենիքէօյ Միրկ. Ռ. Հիսար (Արնավուտգիւղի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի) 39
2 40 Ռ. Ա. Գավագ Մեզգ. Պէյք. Թարաբ. Պէյքօզ անկից Գանտիլ. Պէշիք. [Գանտ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի. Ուր. օրերը 3ին Վանիք. Չէնկ Պէյլ. Գզկ. Պէշիք] 21
3 10 Ենիմ. Մեզգ. Պէյ. Թարբ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Օրթ. [Պէպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի] ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 17
4 20 Ենիմ. Մեզգ. Պէյլիք. Թարբ. Ենիք. Սթէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Պէշիքթ. [Պէպէքի շոգ. ին հետ հաղորդ. ուրբաթները Արնվ. Գուր. Օրթ.) 38
6 — Ենիմ Մեզար. Պէյլիք. Թարբ. Ենիք. Սթէնիա Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պէպէք Արնավ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիկ. 28
7 — Ենիմ. Մեզարբ. Պէյլիք. Թարաբ. Պէյքօզ Բաղչ. Ենիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնավ. Չէնկէլք. Պէյլէր. Օրթաք. Գուզ. Պէշիք. Իւսկ. 22
8 5 Ա. Ռ. Գավագ Ենիմ. Մեզարբ. Պէյ. Թար. Ենիք. Սթէնիա Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք. Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պէշիք. 21
10 — Մեզարբ. Պէյ. Թարաբ. Ենիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթաք. Պէշ. 33

Ենիքէօյէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 35 Ենիք. Միրկէօն Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Օրթաք. (Պէպէքի շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի Ուրբ. օրերը Օրթ. չհանդիպիր 20

Արնավուտգիւղէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Պէպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթաք. Պէշիք. 28
2 5 Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գաբ. 2[illegible]
2 10 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 20
2 25 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. 19
2 30 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. [բացի ուր. է] 25
3 — Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք 28
3 30 Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք 20
4 10 Պէպէք Արվ. Գուր. Օրթաք. Պէշ. Գաբ. (Բացի ուրբաթէ) 25
4 20 Օրթաք. էն ուղղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 17
4 50 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշիք. (բացի ուրբաթէ) 38
5 30 Պէպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պէշ. [բացի ուրբաթէ] 6
10 10 Միրկէօն Չէնկէլ. ուղղ. կմրջ. [ուրբաթները Չէնկէլ. չկայ) 38
11 10 Պէպէքէն ուղղ. կամուրջ [բացի ուր. է] 22

Ասիական եզերքէն կամուրջ իջնող շոգենաւ

1 30 Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. 33
1 40 Պէյքօզ Բաղչայ. Զուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հղրդկցի.) (Ուրբաթները բացի Օրթաք. էն Վան. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք. 25
2 10 Պէպէք Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. [բացի ուրբաթէ] 32
3 — Գանտիլ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէր. Գուզկ. Պէշիք. ուրբաթները 3 15ին 33
3 20 Պէյքօզ Բաղչայ. Զուպուզ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտլ. Պէշիք. (Գանտլ. պիտի հաղորդակցի] [Ուրբաթները 3 45ին Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիքթաշ 21
4 10 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզ. Պէշիք. (Բացի ուրբաթէ) 19
4 55 Գանտ. Վանիք. Չէնկէլք. Պէյլէրպ. Գուզկ. Իւսկիւտ. (Բացի ուրբաթէ) 39
5 — Պէյքօզ Բաղչայ. Զուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլր. Գուզկ. Պէշիկ. 32
7 — Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չէնկ. Պէյլ. Օրթ. Գուզկ. Պէշիք. Իւսկ. 20
9 — Պէյ. Թարբ. Պէյք. Բաղչայ. Զուպզ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Իւսկ. 25
10 30 Պէյքօզէն ուղ. կամուրջ(բացի ուր. է) 19
11 — Գզկնճք. էն ուղ. կամրջ. (բացի ուր. է) 20
10 30 Պէյլէրպէյէն ուղղակի կամուրջ ուրբաթները 11ին Գանտիլլի 28

(Բացի կիրակի օրերէն) Կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

3 — Պէշիք. Օրթաք. Գուր. Արնավուտ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թար. Պէյ. Մեզարբ. Ենիմ. 38
3 35 Գաբաթ. Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիք. Բաղչ. Պէյք. Թարաբ. Պէյ. Մեզ. Ենիքմահալլէ 22
4 15 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Սթէնիա Ենիք. Թարբ. Պէյլք. Մեզար. Ենիմ. 28
5 20 Իւսկ. Պէշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Զուպք. Միրկ. 20
6 — Գաբաթ. Պէշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Պէյքօզ Թարաբ. Պէյլիքտ. Մեզարբ Գավագներ 21
7 — Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Արնվ. Գնտիլ Ռ. Հիսար Պօյաճ. Գանլ. Ենիք. Թարբ. Պէյլիք. 25
8 30 Պէշիք. Օրթ. Արնավ. Պէպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիք. Թարբ. Մեզար. Պէյ. 33
9 20 Պէշիք. Օրթաք Գուրչ Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. 38
10 5 Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Ենիք. Թարբ. Պէյ. Մեզգ. Գավագներ (ուրբ. ները 10 վրկն. առաջ) 39
10 45 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. Թարբ. Պէյլիքտէրէ. Մեզար. Ենիմ (ուրբաթները չկայ) 21
11 20 Ենիք. Թարբ. Պէյ. Մեզգ. Ենիմ. [ուրբաթները Պօյաճըգիւղ] 38
11 35 Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. Սթէն. Ենիք. 20

Կամուրջէն Արնավուտգիւղ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 25 Ուղղակի Պէպէք 28
2 45 Ուղղակի Ռ. Հիսար 20
3 35 Ուղղակի Պէպէք (Բացի Ուրբաթէ) 25
4 10 Ուղղակի Պէպէք (բացի ուրբաթէ] 33
4 50 Ուղղակի Պէպէք [բացի ուրբաթէ] 6
10 30 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք (Ուրբաթ օրերը չի կայ) 22
11 15 Գաբ. Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար. Պօյաճքը. 28
11 45 Պէշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք 19
12 — Պէշիք. Օրթ. Գուր. Արնվտ. 22

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

2 20 Ուղղակի Չէնկ. Գանտլ. 33
3 30 Ուղղակի Գանտիլ. [Բացի ուրբաթէ] 19
3 30 Իւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպուզ. Բաղչ. Պէյք. 32
4 15 Ուղղակի Գանտիլլի (բացի ուրբաթէ) 39
9 15 Պէշիքթաշ, Գուզկունճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Բաղչ. Պէյքօզ (բացի ուրբաթէ) 19
10 — Պէշիք. Գուզկ. Պէյլէր. (Պէյքօզի շոգ. ին հետ պիտի հաղ. ուրբաթները Չէնկ. Գանտիլլի) 28
10 30 Պէյլ. Չէնկէլ. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Զուպ. Բաղչայ. Պէյք. Թարաբ. Պէյլիք. 17
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 22
11 — Պէշիքթաշ Գուզգնճ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վանիք. Գանտ. Պէշիք (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. Գանտիլլի Պէյքօզի շոգենաւին հետ չպիտի հաղորդակցի) 32
11 15 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Զուպ. Բաղչ. Պէյքօզ ուրբթ. Գուզկ) 25
11 4[illegible] [illegible] Գուզ. Պէյլ. Չէնկ. Վանիք 33
12 — Իւսկ. Գուզ. [Բացի ուր. և շաբաթէ 6

Չէն–Զու իջնող շոգենաւ

2 40 Արնավ. Չէնկ. Պէյլէր. Օրթք. Գուզկ. Իւսկ. Պէշիք. Գաբ. Կամուրջ
6 — Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլէր Օրթ. Գուզկ. Իւսկ. Պէշ. Գաբ. (կիրկի.ները կմրջ.]
10 — Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլէր Օրթք. Գուզկ. Իւսկ. Պէշիք. Գաբ. Կամուրջ (կիրակիները մինչեւ Գաբաթաշ)

Չէն–Զու ելնող շոգենաւ

4 30 Կամուրջէն Գաբ. Իւսկ. Պէշիք Գուզկ. Օրթաք. Պէյլէր. Չէնկ. Արնավ.
8 30 Գաբաթաշէն Իւսկ Պէշիք. Գուզկ. Օրթ. Պէյլէր. Չէնկ. Արնավ. (կիրակիները կամուրջէ]
11 35 Կամուրջէն Պէշիք. Իւսկ. Գուզկ. Օրթ. Արնավ. (կիրակիները 11ին Գաբաթշ. էն

Առաւօտները Ենիմ. էն 1.40ին և կամուրջէն 3ին և երեկոյները կամուրջէն 9.15ին դարձեալ կամուրջէն 8.30ին, և 10ին Մեզարպուրնուէն ելնող շոգենաւուց մէջ բեռ չպիտի ընդունուին։ Պէյքօզէն 10 30ին և ժամ 10.40ին կամուրջէն Իւսկիւտար գացող շոգենաւք բեռ չպիտի ընդունին։

Փօթորկալից օդերուն Մեզարպուրնու և Ռ. Գավագ շոգենաւ չպիտի հանդիպի։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	— —	— —	6 25 Պէշիք
— —	7 5	— —	7 5
— —	8 — Պէշիք	— —	8 15 Պէշիք
2 —	8 20 Վ.ոսփ.	2 20 Պէշիք	9 5
3 30	9 —	2 50	9 50
3 —	9 30	3 20	10 10 Պէշիք
3 30	10 — Ֆէրպ.	3 40 Վ.ոսփ.	10 30 Ֆէրպ
3 45 Ֆէրպ.	10 20 Պէշիք	3 50 Պէշիք.	10 40 Գզ.
4 —	10 50	4 30 Ֆէրպօթ	11 —
4 30	11 — Գուզկ.	4 20	11 20 Ֆէրպ.
5 —	11 10 Ֆէրպ.	5 15 Վ.ոսփ.	11 20
5 30 Վ.ոսփ.	11 20	5 30 Պէշիք.	11 50
5 45 Ֆէրպ.	11 40	6 15 Ֆէրպօթ	12 — Գզ.*
6 15	12 5	— —	12 5
— —	— —	— —	— —

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՏՕՆԻ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
— —	— —	— —	— —
— —	7 —	— —	— —
— —	8 — Պէշիք	— —	7 5
— —	**8 20 Վ.ոսփ.	2 5	8 15 Պէշիք.
1 45	9 — Պէշիք	2 50	9 5
2 30	9 30	3 15 Պէշիք	9 45
3 20	10 — Ֆէրպ.	4 45 Վ.ոսփ.	10 10 Պէշիք
3 45 Ֆէրպօթ	10 10 Պէշիք	4 30 Ֆէրպօթ	10 30 Ֆէրպ.
4 —	10 40	4 20	10 40
4 45	11 10 Ֆէրպ	5 15 Վ.ոսփ.	11 20 Ֆէրպ.
5 20	11 10	5 25 Պէշիք	11 20
5 30 Ֆէրպօթ	11 40	6 15 Ֆէրպօթ	11 40
6 —	12 5	6 15 Պէշիք	12 5

* Այս երթեւեկութիւն ուրբաթ շաբաթ եւ տօն օրերը տեղի չպիտի ունենայ։

** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

3 30 Հարէմէն Սալաճագ (բացի կիրակիէ)
4 30 » » (Ուր. օրերը 4ին)
10 40 » » (բացի ուր. և կիր. օրերէ)
11 25 » » (ուր. և կիր. ժ. 10 45ին)
3 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բացի ուր. և կիր.)
4 — Կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (ուր. օրերը 3 30ին)
10 10 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի ուրբաթ և կիրակի օրերէն)
11 10 Կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի և ուրբաթ օրերը ժամ. 10 30ին).

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՄԻՐՔԻՋԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱԲԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՎԱՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԺԱՄԵՐԸ

3 45 Իւսկիւտարէն Գաբաթաշ Սիրքէճի
5 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գաբաթաշ (Ենի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
4 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
6 15 Սիրքէճիէն Գաբաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գաբաթաշէն Իւսկիւտար

Ծան.—Օդը մրրկալից եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 12

Արտօնատէր Յ. [illegible]
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ [illegible]